

DRAUGAS

PERIODICALS
March 01, 2005
Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVO - MARCH 01, 2005

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-28-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 42
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Kaip atsikratyti
nuovargių.
2 psl.

Mūsų dieviškasis
genas. Lietuvių tauta
gimė 1990-aisiais.
Nori sunaikinti
tamsiąją energiją.
3 psl.

„Jūs esate žemės
druska“. Paminėtos
pal. J. Matulaičio
78-osios mirties
metinės. Mūsų daržai
ir darželiai.
4 psl.

Išsvajota Amerika.
5 psl.

Dešimtmečiai atiduoti
Lietuvių fondui.
Pianistas R. Vingra
lankėsi LTSC.
Veronika Povilionienė
ir „Blezdinga“
koncertuos Lietuvių
dailės muziejuje.
6 psl.

Sportas

* Sekmadienį Australijoje prasidėjusiose 2005 m. pasaulio moterų dviračių taurės varžybų pirmajame etape 28-ąją vietą užėmė „Nobili Rubinetterie“ komandai atstovaujanti Modesta Vžensiauskaitė. Lietuvos dviratininkė 119.2 km distanciją įveikė per 3 valandas 11 minučių ir 26 sekundes bei finišavo kartu su pagrindine varžovių grupe.

* Savaitgalį Marijampolėje vyko 2005 m. Lietuvos jaunių bokso čempionatas, kuriame šešiolikioje svorio kategorijų kovojo 151 jaunas boksininkas. Po keturių nugalėtojų paruošė Kauno miesto SM „Gaja“ ir Jonavos KKSC bokso treneriai, po du aukso medalius iškovoję Vilniaus ir Kauno rajono atstovai.

* Šeštadienį vyko Lietuvos bokso federacijos (LBF) neeilinė konferencija, kurioje naujuoju prezidentu išrinktas kaunietis Rimas Rutkauskas. I pirmojo viceprezidento vietą išrinktas vilnietis Vasilijus Mitrochinas.

* Pergalę Izraelio vyrų krepšinio pirmenybių XVIII rato rungtynėse iškovojo Tel Aviv „Maccabi“ komanda su Šarūnu Jasikevičiumi. Šalies čempionai net 45 taškų skirtumu — 108:63 — sutriuškino Givat Shmuel „Maccabi“. Lietuvos, žaidęs tik iki pertraukos, pelnė 9 taškus.

Naujausios žinios

* KGB rezervininkų A. Pocius ir A. Valionio buvimas dabartinėse pareigose nekeltų grėsmės nacionaliniam saugumui, nustatė Seimo komisija.

* Jėgerių batalione Kaune ardan ginklų sužalotas karys.

* Policininkai pasiryžę duoti valstybę į teismą.

Valutų santykis

1 USD — 2.605 LT
1 EUR — 3.452 LT

Seimo komisija: KGB rezervininkų negalima prilyginti slaptiesiems agentams

Vilnius, vasario 28 d. (BNS) — KGB rezervas buvo sovietinio saugumo dalis, bet ir KGB rezerva įtrauktų asmenų statusas skiriasi nuo kitų KGB struktūrose veikusių kadinių darbuotojų bei slaptųjų agentų statuso.

Tokį atsakymą į pirmąjį Seimo nutarimu suformuluotą klausimą dėl KGB rezervo statuso pirmadienį paskelbė aukštųjų valstybės pareigūnų įtraukimo į KGB rezervą sovietmečiu

aplinkybes tirianti Seimo laikinoji komisija.

„SSRS KGB rezervas buvo KGB mobilizacinė dalis, skirta ypatingojo periodo — karo grėsmės, karo pradžios, stichinių nelaimių ir masinių riaušių metu — ir karo atvejams“, komisijos atsakymą į pirmąjį Seimo suformuluotą klausimą paskelbė jos pirmininkas Skirmantas Pabedinskas.

Tačiau, kaip konstatuojama išvadoje, „į KGB rezervą įtrauk-

ti asmenys, skirtingai nuo kadinių darbuotojų ir slaptųjų agentų, patikėtinių ar įgaliotinių, paprastai nevykdė aktyvių funkcijų. KGB vadovybė instrukcijose ir mobilizaciniuose nurodymuose numatė jiems funkcijas tik ypatinguoju ir karo periodu“.

Ne visi komisijos nariai sutinka su priimta formuluoote — kaip sakė liberaldemokratas Valentinas Mazuronis, komisija pirmadienį „sušvelnino“ praėjusią savaitę priimtą atsakymą į pirmąjį klausimą dėl KGB rezervo statuso formuluoote.

Liberaldemokrato teigimu, „komisijoje pirmadienį atsirado nauji siūlymai, tas statuso apibrėžimas, koks dabar padarytas, yra bandymas dirbtinai kažką ištraukinėti“.

Jis ketina Seimui siūlyti priimti ne pirmadienį priimtą antrąjį, o praėjusią savaitę suformuluotą pirminį atsakymą į klausimą variantą.

Lietuvoje lankosi Slovakijos prezidentas Ivan Gasparovic

Vilnius, vasario 28 d. (BNS) — Lietuvos ir Slovakijos prezidentai Valdas Adamkus bei Ivan Gasparovic teigia, kad abi šalys nepakankamai išnaudoja ekonominio bendradarbiavimo galimybes ir deklaruoja ryžtą plėsti prekybinius ryšius. „Kai pasižiūrime į statistiką, mes puikiai matome, kad šioje srityje mes savo galimybių dar visiškai neišnaudojame“, po susitikimo Vilniuje su Slovakijos prezidentu surengtoje spaudos konferencijoje sakė V. Adamkus.

I. Gasparovic išreiškė viltį, kad prie ekonominių santykių plėtros prisidės ir tai, kad kartu su juo į Lietuvą atvyko grupė Slovakijos verslininkų, vizito metu rengiamas Lietuvos ir Slovakijos verslo forumas.

„Neabejoju, kad mūsų šandieninis susitikimas, verslo forumas bus pirmas žingsnis, o toliau seks kiti žingsniai, kurie padės įgyvendinti mūsų idėjas“, pabrėžė Slovakijos prezidentas.

Slovakijos prezidentas Ivan Gasparovic (k) ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus bei Alma Adamkienė (2 d) ir Silvija Gasparovicova.

Nuteistieji grasina masine bado akcija

Marijampolė, vasario 28 d. (BNS) — Grupelė Marijampolės pataisos namų (PN) nuteistųjų protestuodami jau savaitę atsako valdiško maisto ir reikalinga, kad drausminėje grupėje kalintiems asmenims būtų suteikta teisė pasimatyti su draugais bei artimaisiais.

Žiniasklaidai elektroniniu paštu pirmadienį išplatintame anonimiškame laiške teigiama, kad bado akcija turėtų tęstis dar savaitę, po to nuteistieji ir asmenys, esantys tardymo izo-

liatoriuose, ketina vienytis ir „pradėti didžiąją bado akciją visose įkalinėjamose“.

Kalėjimų departamento atstovas spaudai Gintautas Stalionis patvirtino, kad Marijampolės PN nuo praėjusio pirmadienio „badauja“ 15 dėl įvairių prasižengimų ir drausmės grupę patekusių nuteistųjų.

Pasak atstovo, nuteistieji atsisako įkalinimo įstaigoje tiekiamo maisto, tačiau valgo artimųjų atsiųstą bei pataisos įstaigos parduotuvėje pirktą maistą.

Pagal Bausmių vykdymo kodeksą nuteistieji suskirstyti į lengvąją, paprastąją bei drausminę grupes ir pagal tai gauna skirtingas privilegijas. Paprastosios grupės nuteistieji siuntini gali gauti 1 kartą per 3 mėnesius, pasimatyti su giminėmis bei draugais — taip pat kartą per 3 mėnesius. Paskambinti telefonu jiems leidžiama 1 kartą per mėnesį.

Tuo tarpu drausmės grupės nuteistųjų teisės smarkiau suvaržytos.

Ministras ragina neužversti skaudžių istorijos puslapių

Vilnius, vasario 28 d. (BNS) — Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis vertina Rusijos prezidento Vladimir Putin „kvietimą draugauti“, tačiau ragina nepamiršti ir skaudžių istorijos momentų.

Praėjusią savaitę Slovakijoje viešėjęs V. Putin pareiškė, kad kviesdama Baltijos valstybių vadovus į pergalės prieš nacistinę Vokietiją minėjimo 60-mečio iškilmes Maskvoje, Rusija tiesia jiems draugystės ranką ir kviečia konstruktiviam dialogui.

Lietuvos užsienio reikalų ministras teigė vertinantis Rusijos prezidento kvietimą draugiskam dialogui bei pritaria V. Putin išsakytam požiūriui, kad tokį dialogą reikia plėtoti žiūrint į ateitį ir gerbiant savo istoriją.

„Tačiau pagarba istorijai negali pateisinti nei Molotovo-Ribbentropo pakto, nei kitų prieš suverenią valstybę ir jos piliečius praieityje vykdytų nusikaltimų“, pabrėžė A. Valionis.

Taip pat ministras pastebėjo, kad V. Putin „ironiškas priminimas apie raudonųjų latvių šaulių pagalbą durtuvais ginant bolševikų valdžią rodo tam tikrą jautrumo stoką“.

„Baltijos valstybių sovietizavimo kaina — tai šimtai tūkstančių Sibiro tremtyse pradžudų ir paaukotų kovose už mūsų nepriklausomybę gyvybių“, sakė A. Valionis.

Asmens teisė į privatų gyvenimą yra pažeidžiama

Vilnius, vasario 28 d. (BNS) — Teisės aktų spragos suteikia galimybę kištis į žmogaus privatų gyvenimą klausiantis jo telefoninių pokalbių stebint jo naršymą ar susirašinėjimą internetu. Tai nustatė žmogaus teisių stebėjimo institutas, atlikęs tyrimą apie asmens privataus gyvenimo ribojimą elektroninių ryšių srityje.

„Pagal Elektroninių ryšių įstatymą, telefoniniai pokalbiai, trumposios žinutės, naršymas internete, elektroninis paštas — techniniu požiūriu yra tas pats, o čia teisinis reguliavimas neužbaigtas. Įstatymuose daug nuorodų į poįstatyminius aktus, kurių nėra“, sakė instituto direktorius Henrikas Mickevičius.

Jo teigimu, nors tiek Konstitucija, tiek Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių sutartis numato informacijos apie asmens privatus duomenis ribojimą, „pareigūnams, jei nėra parašyta tiesiai, jokia Konstitucija ar Europos konvencija nesvarbu“. O tai, pasak direktoriaus, slaptą informaciją gaunantiems pareigūnams suteikia

didelę laisvę. Konferencijoje dalyvavęs instituto valdybos pirmininkas Kęstutis Čilinskas kaip pavyzdį įvardijo asmenų telefoninių pokalbių viešinimą, kuris tarptautinėje teisėje yra griežtai apibrėžtas.

„Negali būti pagarsinami jokie pokalbiai, kurie žemina žmogaus garbę ir orumą. Teismas gali jais naudotis, bet pagarsinti negali, kol nenustatyta asmens kaltė“, sakė K. Čilinskas.

Jo manymu, toks žmogaus teisių pažeidimas Lietuvoje reiškia, jog „niekas nevyksta atsistatinti“. Pasak instituto valdybos pirmininko, „kažkieno rankose yra tie svertai, ir jie naudojami, kad šešėlyje liktų patys svarbiausi dalykai“.

K. Čilinsko teigimu, tiek „Mažeikių naftos“, tiek teisėjų bylose dėmesys tyčia buvo nukreipiamas į teisėjų tarpusavio pokalbius ar ministrą, kuris vykdė teisės aktus, tačiau nežiūrima į tikrąją korupciją — kontrabandos srautus per sieną ar milijoninių sumų išgrobstymus.

Dalis garbės sargybos nepasitiko Slovakijos prezidento

Vilnius, vasario 28 d. (BNS) — Pirmadienį į Prezidentūrą iškviestas kariuomenės vadas generolas majoras Valdas Tutkus šalies vadovui aiškinosi, kodėl ryte vykusioje Slovakijos prezidento sutikimo ceremonijoje dalyvavo tik dalis garbės sargybos kuopos.

Prezidentūros Didžiajame kieme vykusioje Slovakijos prezidento Ivan Gasparovic sutikimo ceremonijoje dalyvavo tik trečdalis kuopos, kurią sudaro sausumos, jūrų ir oro pajėgų kariai.

Pasak V. Tutkaus, Vilniaus pakraštyje Visorūsiuose dislokuota kuopa į Prezidentūrą išvyko laiku, tačiau sugedus vienam iš autobusų sutikimo ceremonijoje dalyvavo tik sausumos pajėgų atstovai.

Nors iš Visorių buvo išsiųstas papildomas autobusas, kiti

kariai į Prezidentūrą atvykti nespėjo.

Kartu V. Tutkus pabrėžė, kad kuopos autobusai prieš tai buvo patikrinti.

„Nematau, kad būtų pažeistas rimtai koks nors protokolinis renginys, kadangi Slovakijos prezidentas buvo sutiktas pagal visą karinį protokolą su garbės sargybos kuopa, kurios buvo mažiau nei paprastai“, sakė kariuomenės vadas.

Pasak V. Tutkaus, jo prezidentas paprašė atlikti išsamų įvykio tyrimą ir garantuoti, kad daugiau tokie atvejai nepasikartotų.

Kariuomenės atstovai sakė, kad seni autobusai yra nemaža problema. Pavyzdžiui, autobusai „Mercedes-Benz“, kuriais ir renginius yra vežiojama garbės sargybos kuopa, yra senesni nei 10 metų.

K. Glavecko atostogos užrūstino A. Zuoką

Kęstutis Glaveckas
Eltoe nuotr.

Vilnius, vasario 28 d. (BNS) — Į JAV komandiruotas, bet didžiąją dalį komandiruočių laiko Tahiti saloje atostogavusio parlamentarą Kęstutį Glavecką laukia ne tik Seimo etikos sargų teismas, bet ir nemalonūs pokalbis su Liberalų ir centro sąjungos (LiCS) vadovybe, rašo dienraštis „Respublika“.

Praėjusią savaitę „Respublika“ pranešė, kad į Washington, DC, komandiruotės išleistas K. Glaveckas nu-

sprendė darbo išvyką paversti poilsiu. Nors politikas Seimo valdybai teigė vyksiantį į susitikimus su Tarptautinio valiutos fondo (TVF) atstovais, septynias iš dešimties komandiruočių skirtų dienų jis su žmona Rūta Rutkelyte praleido Ramiajame vandenyne esančioje Tahiti saloje.

„Toks K. Glavecko poelgis nedaro garbės Liberalų ir centro sąjungai, todėl asmeniškai norėčiau atsipaštyti rinkėjų, kurie pasitikėjo ir balsavo už mus, nes tokie partijos nario veiksmai tikrai nedaro garbės nei mums, nei patiam politikui“, „Respublikai“ sakė A. Zuoka.

A. Zuoka požiūriu, didžiausia bėda yra ne pati K. Glavecko kelionė, bet gudrus išėjimas būdų, kaip apgauti visuomenę ir Seimo valdybą.

K. Glaveckas galbūt apskirtai nedalyvavo nė viename susitikime su TVF atstovais, o pakeliui į Tahiti su žmona R. Rutkelyte linksminosi lošimo namų sostinėje Las Vegas. Tuo metu Seime įvyko du plenariniai posėdžiai, kuriuose balsuota dėl 24 įstatymų bei nutarimų.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NUOVARGIS DĖL ĮKYRĖJUSIOS NAMŲ KASDIENYBĖS

Tęsinys iš vasario 22 d., antradienio.

IONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Prasmingas darbas — geriausias vaistas

su gydytoju bendradarbiauti, kilniai galvoti ir prasmingai veikti, norint tinkamai nuovargio įvairias priežastis pašalinti.

Nepavargsi, jei normaliai maitinsies

Labai svarbu, kad nušimimui ir dėl to nuvargusiam žmogui patartume ką nors prasmingo veikti, vis judėti, ką nors kūrybiško daryti. Ypač pavasarį ir vasarą tokie nušimimeliai ir pavargstantieji turėtų saikingai judėti savo kiemuose, daržuose bei darželiuose nuolat sukintetis: čia žemę pakasti, ten medelį pakirpti, patręsti ar paskiepyti.

Reikia kaitalioti sunkesnę darbą su lengvesniu ir taip su nuovargiu kovoti. Kiekvienam nusiminusiam ir pavargusiam žmogui gali daugiausiai padėti ne bet kokie vaistai, kurių mes nuolat prašome. Geri gydytojai savo chroniškai pavargusius pacientus skatina kilniai mąstyti ir veikti, judėti, ką nors prasminga daryti. Mat pati mąkstas yra gera žmogaus stiprintojas, gera jo veiklos gyvintoja. O teigiamos mintys gydo kūno ligas. Užtai gerą knygą skaityti, gerą vaidinimą žiūrėti ar operą klausyti yra geiraujami vaistai.

Gydytojo ir pciento pareigos

Kad būtų galima žmogaus nuovargį tinkamai tvarkyti, reikia nepamiršti, jog medicinoje tinkamas laikas yra labai svarbus dalykas. Nuovargį skėminiai gydyti tinkamas laikas esti tada, kai pacientas yra pasirengęs gydytojui pasakyti iš širdies visą tiesą apie savo dviasis ir kūno negalavimus. Be to, reikia, kad ir gydytojas būtų pasirengęs pacientą išklausyti. Tada gydytojas su pacientu gali gerai bendradarbiauti. Tai yra būtina, kad nuovargis būtų gydomas sėkmingai.

Vienas gydytojas aprašo jo gydytą moterį, kurios apie savo negerumus nutylėjimas trukdė jai nuovargio atsikratyti. Tai buvo nuovargiu besiskundžianti moteris. Gydytojas negalėjo jos nuovargiui rasti priežasties. Tik po gana ilgo laiko ta moteris pradėjo gydytoju taip pasitikėti, kad pajėgė jam atvirai pasakyti savo intymiausius šeimyninio gyvenimo nesklendimus. Gydytojas atidžiai ją išklausė. Tai buvo tinkamas gydymo laikas. Pacientė su savo vyru labai bijojo susilaukti daugiau vaikų, ir dėl to šeimyninis gyvenimas buvo labai išsidėrius.

Gydytojas padėjo tai šeimai gyvenimą susitvarkyti, tada pacientės nuovargis išnyko be jokio kitokio gydymo ir be jokių vaistų.

Kitas gydytojas aprašo savo patyrimą gydant kitą nuovargiu besiskundžiančią moterį, turinčią patologinį polinkį priskirti sau ligas (kurių iš tikrųjų nėra). Ji skundėsi, jog pavargę nuo šeimyninio gyvenimo. Kiekvieną kartą ji vis naujas nuovargio priežastis gydytoju pasakodavo. Pagaliau atvėrė širdį, jog ji baiminasi dėl nėštumo. Tada gydytojas pajėgė mediciniškai jos nusiminimo, baimės bei nuovargio negalavimus sutvarkyti, ir nuovargis liovėsi ją kamavęs. Tie du pavyzdžiai rodo, kaip svarbu yra ligoniu

Nuolatinis nuovargis nėra normalus bet kurio amžiaus asmeniui. Gausūs moksliniai tyrimai, atlikti su žmonėmis ir gyvuliais, rodo, kad nuovargis gali sukelti mitybos tinkamumą nepilnavertis maistas. Štai tą tiesą patvirtina duomenys.

Tyrimai buvo atlikti Mayo klinikoje su jaunuomis savanorėmis, kurios atliekant tyrimą nevalgė šviežių daržovių ir baltymų (lieso pieno, kiaušinio baltymų ir mėsos). Jos vartojo tik baltą duoną, cukrų, virtas daržoves ir beverčius pyragus. Tai būdingas kai kurių poniūčių maistas.

Šios ankstiau energingos ir gerabūdės savanorės pasidarė neramos, neatidžios, nervingos ir irzlios iki akiplėšiško asmenybės. Jos stengėsi daugiau valgyti mėsos negyvatinių gyvulių maisto, kad atgautų pradinę būklę. Bet juo daugiau valgė, tuo labiau nenustygtančios darėsi.

Nuovargis yra mirtinas priešas

Iš savo skuboto gyvenimo mes turime tučiuojau šalinti tą mirtiną priešą — nuovargį. Nustatyta, kad nuovargis neaplenkia žmogaus, kuris valgo pakankamai gero baltymingo maisto, kaip pupelių, ypač sojos baltymų, lietuviškos rupios duonos, lieso pieno. Kojų nepaneša tie asmenys, kurie valgo baltą („vatinę“) duoną, be vitaminų bei mineralų jautinius, baltą cukrų ir geria kokakolą ar svaigalus bei rūk. Dėl alkoholio štai kas pasakytina: dabar baigti tirti 36,250 sveikų, viduramžio sulaukusių prancūzų ir nustatyta, kad kasdien išgeriant alkoholio po 22–32 gramus kelių taurių vyno ar alaus pavidalu, sumažėja mirtingumas nuo širdies kraujagyslių ligos, 40 proc. nuo vėžio (tik ne nuo alaus), kitų priežasčių 42 proc. ir visų priežasčių 32 proc., nes jie greičiau miršta nuo persigerimo negu nuo vėžio ar širdies ligų.

Be koks girtavimas yra pavojus sveikatai, todėl tos kelios vyno taurės gali turėti teigiamą poveikį, bet negali būti suprasta, kaip paskata girtauti. Todėl Amerikoje 1995 m. išleistas mitybos gairės nurodo, kad geriau visai negirtauti, o jei geri, tai tik tiek, kad nesudarytum nei sau, nei kitam pavojų.

Dabar yra galutinai įrodyta, kad minėtas tuščias maistas nesuteikia žmogui svarbių B grupės vitaminų, ypač B1 (tiamino), kuris būtinas energijai. Daug B grupės vitaminų randama mielėse. Jos yra svarbiausias nuovargio šalinimo — energijos šaltinis. B grupės vitaminai — tai lyg degtukas, uždegantis krosnyje malkas.

Pensininkai yra labai apsileidę mityboje — per mažai valgo naudingų baltymų: pupelių, ypač sojos, lieso pieno (būtina 4 stiklines kasdien išgerti), kiaušinio baltymų ir neapdorotų grūdų javinių, patartina susilaikyti nuo mėsos.

Baltymai turi aminorūgščių, kurios reikalingos daugeliui organizme esančių fermentų. Be to, baltymų reikia bet kokio amžiaus žmogui, taigi ir

Veiklūs mūsų tautiečiai — niekuomet nesiskundžia dvasiniu nuovargiu ar nuoboduliu. A. Vilčiaus nuotraukoje: vienas svečių stalų pernykščiame „Draugo“ pokilyje. Iš kairės: JAV LB XVII Tarybos prezidento nariai: Gediminas Damašius, pirm. Regina Narušienė, Birutė Vilutienė, Birutė A. Vindašienė; stovi: Jūratė Budrienė.

pensininkui.

Todėl sustok ir apskaičiuok, kiek baltymų suvalgei per paskutines dvi paras. Kvartoje nugriebto pieno yra 34 g baltymų, didelio kiaušinio baltyme — 8, jogurto puodelyje — 9, pusėje puodelio nugriebto pieno miltelių — 20, sojos pupelių miltelių puodelyje — 40, pupelių pusėje puodelio — 6, virtų miežių pusėje puodelio — 8, avių pusėje puodelio — 8, avių pusėje puodelio — 3, ryžių 3/4 puodelio (rudų, baltų) — 3, žemės riešutų sviesto 2 šaukštutose — 9, žuvies viename patiekale — 21 g.

Jei baltymų paprastai valgai mažiau negu 60 g, tai pavargęs suvalgyk kasdien po 80 ar 100 g ir nuovargis kaip mat išnyks.

Antras nuovargio sužadinimo yra staigus kraujyje cukraus kiekio sumažėjimas. Taip būna, nevalgant gerų pusryčių. Daugelis moterų rytais pamiršta papusryčiauti. Geri pusryčiai yra labai svarbūs dabartiniais žmonėmis. Vaisiai, daržovės, kiaušinio baltymas, varškė su medumi, rūgštus ar liesas pienas, žuvis, javiniai, alaus mielės, prieskoniai ir actas tegu visada būna ant jūsų valgomosios stalo. Dar nepamirškite vitaminų bei mineralų tablečių arba kapsulių.

Mėnulio gadyneje nusto-

kime raganomis tikejė ir liaukimės vien vaistais mėginti atgauti energiją, kai ji teganama vien tik geru maistu, tinkamu poilsiui ir atsakančiu miegu. Todėl visi lietuviai pradėkime švęsti sekmadienius taip, kaip Dievas prisakė. Pasimeldę ar kitaip susikaupę, skubinkimės visi į gėlynus, miškus, palaukes, uogynus, grybynus, sodus, parkus, savo kiemus bei darželius ar kultūrines pramogas. Ten grynu oru alsuokime ir geriais žodžiais save ir kaimyną stiprinkime. Nepamirškime visas darbo dienas praleisti vien gerus darbus darydami. Tada mūsų energija mumsyje labiau užsilaikys. Vaikai, nepamirškime savo senųjų tėvelių bei mamųčių ar giminių, gerimo ir poilsio tiek jų kūnui, tiek dvasiai suteikdami.

Nuovargio atsikratymas — asmenybės stiprinimas

Nepamirškina, kad nuovargis gali atsirasti vartojant kai kuriuos vaistus, pavyzdžiui, nuo per didelio kraujospūdžio, konvulsijų (nuomario) bei psichiką veikiančius. Taip pat nepažinėtina nuovargio priežastis yra alkoholio vartojimas, rūkymas ir kt. Dar nežinoma,

Jauno organizmo kraujas

kodėl alkoholis sunaikina vieno žmogaus kepenis, kito — kasą, trečio smegenis, o ketvirtą — širdį.

Nenormalus nuovargis apsirėškia dviem atvejais, kai: 1) mažos pastangos sukelia didelį nuovargį; 2) nuovargis vis dar jaučiamas pailsėjus ir dvasiškai atsigaivus. Dažniausiai toks nenormalus nuovargis esti dėl aukščiau minėtų psichologinių, t.y. dvasinių priežasčių. Tik maža dalis nuvargsta dėl kūniškų, t.y. organinių, nuovargio priežasčių. Gydytojo reikalingas tokias kūniškas priežastis surasti ir reikiamai jas šalinti. Organinis nuovargis gali atsirasti dėl įvairių uždegimų, vėžio, mažakraujystės, kraujagyslių ir medžiagų apykaitos ligų bei dėl vidaus sekrecijos liaukų veiklos sutrikimų.

Taigi, norėdami atsikratyti nuovargio, mes turime stengtis ne tik kūną sveiką užlaikyti, bet ir stiprinti savo asmenybę. Vaikų asmenybės stiprinime trejopa veikia: 1) juos reikiamai mitydami; 2) jų elgesį tinkamai ribodami ir 3) leisdami jiems natūraliai vystytis. Tik iš taip auginamų vaikų didesnė dalis užaugs žmoniškais asmenybėmis. Tokie ir psichologiniai nuovargis bus rečiau pažįstamas. Tvarkingai gyvendami, reikiamai maitindamiesi ir nevartodami svaigalų ir rūkalų, rečiau nuvargsimės dėl kūniškų — organinių priežasčių.

ATJAUNĖTI GALIMA PERPYLUS JAUNO KRAUJO

Netikėtai gana paprastą būdą raumenų audiniams ir vidaus organams atjauninti atrado Kalifornijos Stenfordo universiteto mokslininkai. Jiems pavyko atjauninti suaugusio gyvūno kepenis, kuriomis buvo leista cirkuliuoti jaunų gyvūnų kraują. Bandyta visa tai daryti su pelėmis. Duomenys skelbiami mokslo žurnale „Nature“.

Jauno organizmo kraujas

Darbo vadovas dr. Thom Rand teigia, kad jaunas kraujas visiškai atnaujina kepenų audinius, kai kepenys jau buvo pažeistos senatvinių pokyčių. Taigi šis atradimas rodo, kad organizmo galimybės yra gerokai didesnės, negu manyta ligi šiol — įmanomas net ląstelių atjauninimas.

Jauno organizmo kraujas

suaktyvino raumenų ir kepenų ląstelių regeneraciją. Atgaivinimo procesas sename organizme tartum miega. Tai Rando nuomone, panašiai turėtų regeneruoti ir kiti žmogaus vidaus organai.

Dabar mokslininkai tikrina, kuris jauno kraujo elementas pažadina jaunėjimo procesą senstančiame kūne.

(Iš spaudos)

TARTASI DĖL KOOPERACIJOS PLĖTROS STRATEGIJOS IR VEIKSMŲ

Žemės ūkio ministrė Kazimira Prunskienė, sausio 12 dieną susitikusi su Lietuvos garbės konsule Ohio valstijoje Ingrida Bublione, kalbėjo apie kooperacijos naudą ir reikalingumą Lietuvoje bei svarstė galimybes, kaip būtų galima skatinti šalies žemdirbių kooperuotis, nes tai viena pagrindinių sąlygų jiems išlikti didelėje rinkoje.

Žemės ūkio ministrė pabrėžė, kad Lietuvai ypač svarbi struktūrinė technologinė prasmė modernaus, kooperuoto ir konkurencingo žemės ūkio bei žuvininkystės plėtra. „Turime visomis priemonėmis siekti, kad Lietuvos ūkis taptų modernus kooperuotas ūkis“, — sakė žemės ūkio ministrė K. Prunskienė.

Lietuvos garbės konsule Ingrida Bublione pristatė Koo-

peracijos plėtos darbo grupės, siūlomos kurti su Ohio valstijos ekspertais, idėją. Konsulė minėjo, kad tai padėtų skleist kooperacijos idėjas, Lietuvos žemės ir maisto ūkio srityje atstovams organizuoti kooperatyvų veiklą, būtų rengiamos kooperatyvų plėtos programos ir projektai, teikiamos konsultacijos, rengiama dokumentacija, tarpininkaujama, ieškant partnerių šalyje ir pasaulyje, organizuojami rinkos tyrimai, rengiamos mokymo programos, mokymo kursai.

Žemės ūkio ministrė pritarė idėjai. „Svarbiausia — ne tik matyti problemas, bet ir sutelkti pastangas joms spręsti“, — pažymėjo ji. Ministrės nuomone, kooperacijos plėtrai galėtų būti pasitelkta ir Ohio kooperatyvų vystymo patirtis, ekspertai iš Vokietijos ir kitų ES šalių,

kartu su Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutu, bendradarbiaujant su Žemės ūkio universitetu bei Žemės ūkio rūmais. Žemės ūkio ministerija būtų šios veiklos koordinatore.

Ingrida Bublione susitikimo metu pristatė ilgąmetį bendradarbiavimą tarp Ohio valstijos žemės ūkio departamento ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, kai šios institucijos pasirašė ketinimų protokolą, pagal kurį buvo numatyta bendradarbiauti informacinę sistemą, kaimo vystymo programą, žemės ūkio ir maisto produktų eksporto struktūrų kūrimo, pieno sektoriaus vystymo bei kooperatyvų kūrimo srityse.

Tęsiant užmegztus ryšius, Lietuvoje ne kartą lankėsi aukš-

DRAUGAS (USPS-161000) THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mafindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$70.00	\$53.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$70.00	\$40.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$66.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org
Administracijos — Valdas Kruplis
administracija@draugas.org
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiori. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-pastas: rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuvians sukurys darbu už pranašumą, kaina.
Sustatymu labes anglų ir lietuvių.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGE — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
15900 W. 127th St. Ste 200
Lemont, IL 60439
630-719-4799.
Priklauso Good Samaritan, Central
DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TEFFI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
suaugusių darbotvėję bei kitų vietų
skausmo diagnostikė ir gydymo specialistė.
Egin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Ek Grove: 815-718-1212
www.illinoispain.com

Remkite ir platinkite
katalikišką spaudą

Š.m. vasario 11 d. Ohio Žemės ūkio departamento direktorius Fred Daley, Columbus, OH, pagerbė Lietuvos Respublikos garbės konsulę Ohio valstijoje Ingridą Bublionę už jos veiklą, koordinuojant įvairias programas tarp Ohio valstijos ir Lietuvos. I. Bublione buvo įteiktas žymuo, paskelbiant ją „Ohio Žemės ūkio departamento garbės direktore“ (Honorary Director of Agriculture).

ti JAV pareigūnai, buvo organizuoti susitikimai, 2000 m. surengtas seminaras kooperatyvų vystymui klausimais Lietuvos kooperatyvų nariams ir vadovams. Per 2001–2002 m. JAV, susipažinti su Ohio valstijos žemės ūkio departamento veikla, aplankyti šios valstijos žemės ūkio parodą bei įsigilinti į teisės aktus, reglamentuojančius maisto saugos, pieno ir gyvulių supirkimo sritis, buvo išvykusios kelios Lietuvos specialistų delegacijos. Apžiūrėti ir susipažinti su

Ohio kooperatyvų vystymo centru ir Ohio žemės ūkio departamento veikla 2004 m. sausio 23 – vasario 3 d. buvo išvykę Žemės ūkio universiteto prof. Julius Ramanauskas ir Žemės ūkio rūmų direktorius Remigijus Urbanas.

Lietuvos garbės konsulės Ingridos Bublionės dėka, Ohio žemės ūkio departamentas su savo nacionaliniu stendu sėkmingai dalyvavo parodoje „AgroBalt“ 2002 ir 2004 metais.

Parengė
Aušra Ramoškaitė

MES GIMĖME 1990-AISIAIS

VAIVA VĖBRAITĖ

Tęsinys. Atkelta iš vasario 26 d., šeštadienio, 3 psl.

Lietuvių bendruomenės tam tikslui turi imtis kitiškos nei anksčiau, šiuolaikiškos veiksmų, nes tai, kas buvo — nebebus. Nes kinta sąlygos. Nors daugėja lietuvių, tuo pačiu kai kur jau uždamos parapijos, parduodamos salės, savanorių tenka su žiburiu paieškoti, mažėja aukos, palaikančios mūsų gebėjimą veikti kartu.

Ką Bendruomenei tokiu atveju daryti? Stebuklingos lazdelės nėra. Paprasčiausia būtų suglausti sparnus, pasakyti — „Lietuva laisva, tegu pagaliau kiti mumis rūpinasi“, ir mūsų pirmtakų organizacinę kapitalą paleisti vėjais. Bet tuomet mūsų pačių „laimingumo indeksas“ tikriausiai kristų kaip į šulinį, mūsų vaikai liktų be šaknų, ir Lietuvai iš mūsų būtų menka nauda.

Lietuva už mus, už Lietuvos bendruomenę, pasaulio lietuvių organizavimo darbo ne tik neatlieka. Neįmanoma, nes tik mes patys savo išeišvismame kalyje žinome, ko reikia čia gyvenančiam žmogui, kad tautybė neišslystų iš po kojų, kad vaikai nepamirštų, kas jie esą, kad jie nepasiklystų čionykštės popkultūros apretėje.

Daug šiuo metu kalbama apie naują vystymosi modelį, kuris angliškai vadinasi „sustainable development“. Tai reiškia, jog valstybė, arba bet kokia organizacija, veikia taip, kad būtų tausojami jos žmogiškieji, gamtos ir ekonominiai ištekliai, ir ji išsilaikytų kartų kartoms. Lietuva jau parengė savo valstybinę „darnaus vystymosi“ ilgalaikę strategiją.

Tokią strategiją reikėtų ir mums — LB — parengti. Lai gyvastinga, stipri ir saugi pasaulio lietuvių tampa Lietuvos darnaus vystymosi vizijos dalimi. Tai reikalaus nemenkų diskusijų ir darbų, tačiau dirbti mokam. Tai įrodėme, kai Lietuvai mūsų labai reikėjo. Dabar mūsų susiklausymo ir susikalbėjimo labiausiai reikia mums patiems. Lai šie metai tampa pasaulio lietuvių bendruomeniškumo darnaus vystymosi pradžios metais.

Kasmet vykdomė kokį nors ypatingą projektą. 2004-iejį buvo paskelbti „Spaudos atgavimo metai“. Todėl, kad prieš šimtmetį, 1904-aisiais, lietuvių tauta atgavo teisę leisti savo spaudą lotyniškais rašmenimis. Daug idomių projektų įvykdėme. O šiemet paskelbiame kitą šūkį: „Mes gimėme 1990-aisiais“. Mes visi tam tikra, perkeltine prasme gimėme 1990-aisiais. Tais metais atgimė naujam gyvenimui Lietuvos valstybė ir gyvenimo raida negrįžtamai pasikeitė kiekvienam lietuviui, tėvynėje bei svetur.

Šia prasme esame visi dar labai jauni — dar mokomės, kaip tvarkytis naujose gyvenimo sąlygose.

Lietuvoje kai kuriems žmonėms tikrai nelengva pritapti — ypač vyresniesiems, ypač praradusiems darbo vietas. Neabejojama laisve, tačiau abejojama dabartine tvarka. O abejonių išsakymas — tai irgi laisvė, laisvės apraiška.

Daug kas paskutiniu metu dirgina visuomenę — vyksta technologijų revoliucija, srūva svetimos kultūros, atsiranda nauji socialiniai blogiai. Kaip spręsti, kurie pokyčiai susiję su laisve, kurie su nepriklausomybe? Kurie su demokratija, kurie su laisva rinkta? Kurie su Europos Sąjunga, kurie su NATO? Žmonės nežino, kodėl viskas jų aplinkoje kinta. Žvilgsniai link praeities santvarkos matyt kyla iš šio susidirginimo.

Dirgina ir tai, kad kai kurie visuomenės akiratyje esantys žmonės, politikai, ima ir tarsi paslysta lygioj vietoj — atrodo, klumpo silpna politinė morale, garbingumo sampratos stoka. Visose valstybėse taip pasitaiko. Bet Lietuva maža, juo labiau viskas matoma. Gyvename tarsi viens kito kišenėse.

Mokyklose stengiamės ruošti jaunimą gyventi greitai kintančiame pasaulyje, jame atsirinkti tikrąsias vertybes, suvokti kas garbinga, kas ne. Šiais metais daug dėmesio skiriama, be mokyklinio auklėjimo, suaugusių mokymui, mokymuisi visą gyvenimą. Šventai tikiu, kad švietimas — pamatinė priemonė ugdyti stiprų žmogų, darnią visuomenę, saugią valstybę.

O Amerikos lietuvių gyvenimas tuo patiu laiku irgi išgyveno staigų posūkį. Praradome buvusį kėlodį — Lietuvos nepriklausomybės atgavimo bylą. Kur link mums sukti dabar?

Manau, atsakymai labai individualūs. Dviejų rūšių — šeimyniniai ir visuomeniniai. Aš nutariau savo vaikus „parvesti namo“, nors ir aš, ir jie gimę Amerikoje. Mano vyriausias sūnus pernai pavasarį baigė universitetą Amerikoje, o rudėnį išsidarbino Klaipėdoje. Dvyniai lanko universitetą prie Čikagos, bet kitais metais studijuos pagal mainų programą Vilniuje. O jaunyliams dar gimnazistas Connecticut, tačiau tai, kad jis jau pakliuvo visam laikui į Lietuvos traukos lauką, ten mokėsis nuo ketvirtos klasės, niekas neabejoja.

Vieni išvyksta, kiti sugrįžta. Štai globalizacijos antroji pusė — Vilniuje esantys, nemokamai akimirksniu internetu susiskambinami su mylimais žmonėmis už vandenyno, pasiskai-

stome „New York Times“ ir užsienorėje valgomie bananus, kurie Lietuvoje visai pigūs. Aišku, vaikai gyvena ir dirbs ten, kur patys norės, kur jiems bus geriau. Tačiau jaučiau, kad juos parvesti ir jiems parodyti, jog turi namus, vardu laisva Lietuva — buvo mano šeimyninė atsakomybė.

O šiapus Atlanto turiu kitą, visuomeninę atsakomybę — su apylinkėmis, apygardomis, kartu su Krašto valdyba, padaryti taip, kad užtikrintume bendruomenių darnų vystymąsi, jų „sustainable development“. Tam, kad mes visi, Lietuvos vaikai, galėtume čia karta po kartos gyventi ir dirbti, mokytis ir kurti nerizikuodami, jog tai darydami pakirsime savo šaknis ir savo vaikų teisėtą paveldą. Jei anksčiau pasaulio lietuvių bendras projektas buvo laisvė Lietuvai, dabar mūsų bendras projektas — supinti savąsias skirtybes, sąvąsias lietuvių bangas į vieną sąrangą, kuri išliks kaip terpė mūsų vaikų ir naujai atvykstančių lietuvių vaikų, ir pačios Lietuvos tvirtybei ir laisvei.

Beje, mūsų ypatingoji ilgalaikė patirtis, kaip išlikti lietuviams judrioje, mobiliame visuomenėje, kur nuolatos greta mūsų nelietuviai, turėtų būti ypač įdomi pačiai Lietuvai, įstojusiai į ES.

Prašau jus paramos. Prašau susiklausymo, taip pat prašau jungtis į veiklių bendruomenininkų gretas ir, aišku, prašau dosnumo, nes be pinigų nebus ir darbų. Nugalekime abejingumą, nes po 15 laisvės metų, atėjo laikas pradėti naujai. Užtikrinti didžiųjų renginių tęstinumą — 2006-aisiais po 15

metų pertraukos JAV ir Kanados Dainų šventė vyks. Chorai ruoškites! Yra veiklos pagal kiekvieno polinkius. Laikas atkreipti dėmesį į kiekvieną tarp mūsų vargantį ar vienišą žmogų. Pastebėti ir gabiusius, puoselėti talentus. Akistatoje su nuomonių skirtumu, surasti sprendimus, kurie veda mus gyventi taikingai.

Žinau, daugelis sakys, kad visa tai skamba puikiai, tik kiekvienam iš mūsų truksta laiko tuos bendruomeninius darbus nuidirbti. Kartais ir aš taip pagalvoju. Vienas mano mėgstamiausių eilėraščių — XVII a. poeto Andrew Marvell, kuris parašė mylimajai eilės „To His Coy Mistress“. Jis rašo, kad, jei galima būtų sustabdyti saulę danguje, jei laiko būtų marios, tuomet, suprantama, būtų galima mylint neskubėti... Norintis mylimąją įtikinti, kad nėra ko dėti išpažinti meilę, jis rašo: „Mes niekuomet nesustabdysim saulės danguje, tačiau galime priversti ją lėkti greičiau“.

O mes, mylėdami Lietuvą, kasmet Vasario 16-ąją, perženį meilės dienos slenkstį, galėtume kartu su Andrew Marvell ryžtis: versime saulę lėkti greičiau. Dirbkime ir gyvenkime taip, kad dienos degtų degtų. Todėl, kad ją mylime. Todėl, kad mūsų gyvenimo ženklu liks tai, ką gero nuveikėme, ką sukūrėme, ką atlikome iš meilės.

Lekiančios saulės jums visiems, mums visiems, pačiai Lietuvai šiandien ir linkiu.

JAV LB Krašto valdybos V. Vėbraitės kalba Vasario 16-ąją.

Pabaiga.

SES. ONA MIKAILAITĖ

Mūsų dieviškasis genas

Kodel kai kurie žmonės dvasingesni, negu kiti: ar tokia jų prigimtis, ar tai yra auklėjimo reikalas ir aplinkos įtaka? Kodel kai kurie žmonės lengvai išgirsta Dievo žodį, o kiti lieka jam kurti?

Šiuo metu įvairių sričių mokslininkai tiria, kaip tik šiuos klausimus. Molekulių tyrimo biologas Dean Hamer, vadovaujantis genetikos studijoms JAV Valstybiniam onkologijos institute, yra išleidęs knygą, kurioje teigia, jog jam pasisekė atrasti geną, reguliuojantį žmogaus dvasingumą. „Mano radinys, — sako jis, — agnostiškas Dievo egzistencijos atžvilgiu. Jeigu yra Dievas, tai Jis yra“. Jo manymu, kai kurie žmonės turi sugebėjimą atsiverti nematomiems dalykams ir juose paskęsti, užmiršdami save.

Aišku, ne visi mokslininkai sutinka, kad Hamer tikrai surado genetinę dvasingumo šaknį. Britų fizikas ir drauge Anglijos Bažnyčios teologas John Polkinghorne protestuoja: „Dieviškojo geno buvimas priešinosi visiems mano teologiniams įsitikinimams“.

Jau nuo senų laikų buvo pastebėta, kad dievybės sąvoka randama visos žmogiškos kultūrose, net ir labiausiai geografiškai izoliuotose. Tai rodo, jog kažkas žmogui lenkia jį prie dievybės, vertia kažką garbinti. Malda yra universalus reiškinys. Žmonės meldžiasi pavieniui, bet taip pat meldžiasi su draugais, atlieka tam tikras apeigas. Sociologai vertina religiją kaip tam tikrą socialinį, žmogaus gyvenimą organizuojantį elementą.

Pirmieji krikščionys gana greitai įkūrė institucinę struktūrą išlaikyti tikėjimo grynūmą, išsilaikyti prieš persekiojimus ir perduoti savo religinius įsitikinimus būsimoms kartoms. Krikščionybė, kaip kultūrinė jėga, užplūdo Europos tautas, pakeitė jų mąstyseną ir gyvenimo būdą. Dvasinė kultūra atlieka svarbų civilizavimo darbą. Bet ar visa tai priklauso nuo tam tikrų genų? Pasak Hamer, dieviškasis genas labai nevienodai reiškiasi žmonėse: vieni pernelyg religingi, kiti analfabetai religijos atžvilgiu.

Ilgainiui mokslininkai galbūt įsitikins, jog neįmanoma atrasti genų krūvelę, kuri išaiškintų žmogaus dvasingumą, kaip jau pasirodė neįmanoma pagal genetinę ar cheminę schemą išaiškinti meilės buvimą.

Žinoma, Dievui būtų kur kas lengviau mus „užprogramuoti“. Jį garbinti ir Jam paklusti, tačiau mums patiems religija tampa daug prasmingesnė — jei, atvėrus vartus, mes patys galime laisvai įeiti, nors tai ir būtų gerokai sunku.

Šiuolaikinis žmogus savo gyvenime jaučia dvasingumo stoką; tai tuštumos patirties blaškymasis ir karkozikos nepasitenkinimas. Nudienė kultūra linksta prie nuolatios kintančios realybės, kuri gali būti manipuluojama žmogaus naudai. Religijos ir doros atžvilgiu daugelis žmonių galvoja, jog visi tikėjimai tokie, kokius patys žmonės mano ar jaučia juos esant. Religinio ir moralinio autoriteto atmetimas atvėrė duris skepticizmui ir agnosticizmui. Žmonės plaukia realybės paviršiumi, lengvai veikiami žiniasklaidos, kitų nuomonių ir to, kas tuo metu madinga, kaip, pavyzdžiui, viską aiškinti genais.

Krikščioniškasis mokslas visados teigė, jog tikėjimas kyla iš Dievo malonės, o ta malonė priinama kiekvienam: „kas ieško, randa“. Pagėjimas išgyventi Dievą, patirti Jo artumą taipgi atvira kiekvienam. Jau senieji pagonių filosofai suvokė, jog žmogui glūdi dvasingumo pradai, žmogus nėra vien medžiaginė būtybė. Jam įgimta ilgetis kažko daugiau.

Šiuolaikiniai mokslininkai, nepaisant, kiek besistengtų žmogų sulgyinti ir sutapatinti su kitais žemės gyvūnais, visgi yra priversti pripažinti ir didelius skirtumus. Evoliucijos mokslų tėvas Charles Darwin niekada nepaneigė Dievo buvimo, o ir gyvybės išsivystymo įvairių pamė tiesiog iš Biblijos — išsišakojusių gyvybės medžių.

Švęsdami Gavėnią ir besiruošdami Velykoms, neprivalome būti paniūrę ir prislegti. Esame kviečiami tikėjimo šviesoje apžvelgti savo gyvenimą ir pamatyti, kur ir kiek mus užkariavo tamsa. Dievo gailestingumo realybė yra džiugi. Nors mūsų gyvenimo kelias ir šėšėliuose, bet veda į Šviesą.

Dar kartą į Vokietiją

Aleksas Vitkus

Nr. 9

Pasivaikščioję po 100,000 gyventojų turintį miestą, tikriausiai sakant, po jo senamiestį, grįžome į laivą ruoštis kelionei autobusu, į palygint netoli esančią, XIII šimtmečio Marksburg pilį.

Čia reikia paaiškinti, kad „pilis“ lietuviškai turi du atitikmenis anglų ir vokiečių kalba: 1. „Castle, palace“ (angl.) ir „Schloss“ (vok.), 2. „Fortress“ (angl.) ir „Festung“ (vok.). Marksburg pilis yra tikras vok. „Schloss“, statytas ne gynybai, bet kaip rūmai kokiame turtingam kilmingam asmeniui. Pilis tuo įdomi, kad ji per šimtmečius nesugriuvo, ir nenukentėjo nuo karų, kas leidžia lankytojui pamatyti, kaip prieš šimtmečius gyveno kilmingieji turtuoliai. Pereję akmeninius laiptais per tris bokštus, pagaliau priėjome ponų miegamąjį, vienintelį, didžiuliu židiniu apšildomą, kambarį visoje pilyje. Apžiūrėję kitus kambarius ir virtuvę, nutarėme, kad mes daug patogiau gyvename negu tie senieji didikai. Tuo tarpu, nors ir su stogu ir sienomis, bet ant pat išsikūlusios nuo status kalno pakriaušės, todėl duoda puikią progą dairytis ir gerėtis toli žemai tekančiam Reinu. Pilyje apžiūrėjome ir senoviską kankinimų kamerą, koplyčią ir ginklų sandėlį (armory). Grįžtant sustojome nedideliame alaus bravor, kur šeimininkai, tėvas ir sūnus, vokiškai ir angliškai, mums su gera humoro doze, aiškino alaus vartymo meną. Turėjome atsiminti, kad geriant alų ir siūlant tostą sakome „Prost“, tuo tarpu kai prie vyno pasilikame su „Zum Wohl“. Kaip Vokietijoje yra populiarius alus, galima spręsti ir iš tos daugybės žodžių, kur jo galima atsigeriti: „Biergarten, Bierkeller, Bierhalle, Bierstube“. Po to mus „vaišino“ jų namų gamybos alumi ir kelių rūšių „Bratwurst mit Kraut“. Nepamiršo papasakoti, pusiau vokiškai — pusiau angliškai, ir legendą apie šv. Morkų, kurio vardu pilis tapo pavadinta. Vėlav vakare į laivą atvyko vietinė folklorinių šokių grupė, kuri po programos nesiskubino namo, bet pasilikė mėginti išmokyti, panašiai kaip jie, šokti. Išdykę šokėjai, kuriuos mes vokiškai pavadintume „Bengel“, mums paaiškino, jog Koblenz jie yra vadinami „Schengel“.

Ar prisimenate Loreley uolą?

Kitą rytą susirinkome visi ant paties aukščiausio laivo denio žiūrėti tos garsios Lorelei uolos, iškilusios virš Reino vandens daugiau kaip 130 metrų. Kaip ir graikų apie sirenas mitologijoje, taip ir pagal šią seną vokiečių legendą, grazi

auksaplaukė mergina viliodavo pro tą uolą plaukiančius jūreivius savo užkerčią daina, kol jų laiveliai suduždavo ant upės povandeninių uolų. Nežinau, ar tikėti, bet mums sakė, jog čia tokia pavojinga vieta, kad kapitonas turi turėti ypatingą piloto pažymėjimą, kad jam būtų leista pro šią vietą praplaukti. Pradžiai šiai legendai turbūt davė faktas, kad čia platus Reinas susiaurėja iki maždaug 100 metrų pločio. Prie uolos gilo — apie 90 metrų. Šią legendą gražiai aprašė XIX amžiaus vokiečių poetas Heinrich Heine savo trijų posmelių eilėraštyje „Die Loreley“ (kai kur rašoma ir Lorelei). Kadangi jis buvo žydas, nacių laikais vaikams buvo sakoma, kad tai liaudies kūryba. Jį mokėjom, jau būdamas gimnazistu, tai neiškenčiu padeklamuoti bent kelias eilutes:

*Ich weiss nicht, was soll es bedeuten,
Dass ich so traurig bin,
Ein Märchen aus uralten Zeiten
Das kommt mir nicht aus dem Sinn,
Ich pati pabaiga:
Ich glaube die Wellen verschlingen
Am Ende den Schiffer und Kahn,
Und das hat mir ihrem Singen
Die Loreley getan.*

Yra ir gražus rašytojo Mark Twain to eilėrašcio vertimas anglų kalba. Štai dvi eilutės:

*The loveliest maiden is sitting,
High-throned in yon blue air.*

Ir kaip mane maloniai nuteikė, kai, plaukiant pro tą uolą, netikėtai prie manęs priėjo nuo uolos nulipusi Loreley, ir, užuot skandinus, pabučiojo į mano skruostą. Atsipeikėjęs pamaciau, kad tai ne žmona, bet mūsų Bretta, apsisiautusi skaisčiai balta skara.

Tolyn į pietus

Plaukiame pro Taunus kalnus (siekiančius iki 900 m), ir stebime abiejuose pusėse pro mus praskendancius miestelius, pilis, ir nesibaigiančius vynuogynų laukus. Pagaliau Ruedesheim. Vienas nuotaikingiausių sustojimų, kur Reinas gana staiga pasisuka į rytus, Wesbaden link. Čia jau tikras tik vynuogynų kraštas, kur tinka dažnai matomas posakis „Im Wein liegt Wahrheit“. Reino krantai apaugę vien vynuogių medeliais, kur vynuogių rinkėjai, ant nugarų užsidėję didžiulius krepšius, pradėję nuo apatios, pamažu slinko į papėdės viršų, taip sugebėdami atlikti darbą visai nesusilenkę. Jei taip, tai ir aš čia galėčiau dirbti.

Bus daugiau.

NORI „SUNAIKINTI“ TAMSIAJĄ ENERGIJĄ

Planai išmatuoti Mėnulio orbitą kur kas tiksliau nei bet kada anksčiau gali padėti atrasti Einšteino gravitacijos teorijos silpnų vietų bei paaiškinti paslaptinę greitėjancio Visatos plėtimosi priežastį, teigia JAV mokslininkas. Visatos plėtimosi greitėjimo neįmanoma paaiškinti žinomomis jėgomis. Kad paaiškintų šį reiškinį, kosmologai sumanė kol kas dar neatrastą jėgą, kurios buvimas tiesiogiai neįrodytas — tamsiąją energiją.

New York universiteto (JAV) mokslininkas Gia Dvali įsitikinęs, kad šį reiškinį galima paaiškinti ir kitaip. Jis mano, kad greitėjancio plėtimosi priežastis — tai netikėtai gravitacijos savybės, pastebimos tik esant labai dideliems atstumams. Remdamasis stygų teorija, teigiančia, kad egzistuoja keletas kitų matavimų, G. Dvali

su kolegomis Gregorij Gabadze ir Massimo Porrati siūlo idėją, kad esant labai dideliems atstumams įmanomas gravitacijos „nutekėjimas“ į kitą matavimą.

„Greitėjantis plėtimasis gali padėti suvokti esminius gravitacijos bruožus bei priversti pakeisti standartinius dėsnius, taikomus gravitacijai labai dideliu atstumu“, — sakė G. Dvali per Amerikos mokslo pažangos asociacijos susitikimą Vašingtone.

Norint tiksliai išmatuoti Mėnulio orbitą, reikėtų paleisti lazerio spindulį į veidrodžiui, Mėnulio paviršiuje paliktus „Apollo 11“ astronautų, ir išmatuoti laiką, per kurį sugrįžta atsispindėję fotonai. Tokiu būdu galima nuolat stebėti Mėnulio orbitą. Iki šiol astronomai, naudodami šį būdą, orbitą stebėjo kelių centimetrų tikslumu.

Dabar Thom Murphy ir Eric Adelberger iš Washington universiteto planuoja pasinaudoti tikslesne lazerine įranga ir Mėnulio trajektoriją išmatuoti kelių milimetrų tikslumu. G. Dvali teorija prognozuoja, kad matuojant taip tiksliai gali būti aptikti nežymūs Mėnulio orbitos nukrypimai.

„Jei tiriamo gravitacija, tai darbą reikėtų pradėti nuo orbitų matavimo“, — sutinka fizikė teoretikė Licia Verde iš Pennsylvania universiteto. Naujasis eksperimentas dar nėra finansuojamas, tačiau labai tikėtina, kad jis bus pradėtas per porą artimiausių metų. „Vienaip ar kitaip, tai būtų fantastiškas rezultatas“, — teigė Sean Carroll iš Čikagos universiteto. Tačiau jis įspėja, kad galimos ir kitos Mėnulio orbitos svyravimo priežastys.

(Iš spaudos)

KRIKŠTO REIKŠMĖ

Popiežius Jonas Paulius II paragino iš naujo atrasti krikščionybės sakramento reikšmę. Sausio 9-ąją, Jėzaus Krikšto šventės dieną, popiežius prieš Viešpaties angelo maldą šv. Petro aikštėje taip pat pabrėžė, jog tinkamai suaugusiųjų katechezės būdai yra esminis naujosios evangelizacijos aspektas. Brandus atsigręžimo į tikėjimą atnaujinimas esąs autentiško dalyvavimo Eucharistijos šventime sąlyga.

Popiežius Jono Paulius II pasveikino visus praėjusiais metais pakrikštytuosius, taip pat jų krikštėnų tėvus. Šiais, kaip ir praėjusiais, metais 84 metų popiežius atsisakė vaikų krikšto Siksto koplyčioje. Anksčiau Jonas Paulius II tokiomis pamaldomis kaskart užbaigdavo Kaledų šventę ciklą.

BŽ

Solistai Margarita ir Vaclovas Momkai gieda Lietuvos bei JAV himnus ALTO ruoštoje Vasario 16-osios šventėje š.m. vasario 13 d. Maria gimnazijos salėje, Čikagoje. Jono Kuprio nuotr.

Jūs — žemės druska

ARKIVYSK. SIGITAS
TAMKEVIČIUS

A tvykdamas į Čikagą, svarstiau, kurioje bažnyčioje sekmdienį aukoti Mišias. Dauguma kvietė sekmdienį melstis vadinamoje Čikagos lietuvių katedroje — Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Ši bažnyčia man artima ir tuo, kad joje ypatingai garbinama Šiluvos Dievo Motina. Todėl šią valandą džiaugiuosi galėdamas melstis drauge su jumis — senaisiais ir naujaisiais Čikagos lietuviais.

Jėzus Kristus savo sekėjus, t.y. mus visus pavadino „žemės druska“ ir „pasaulio šviesa“. Žodis „žeme“ simbolizuoja tai, kas yra trupučio gendama, o žodis „pasaulis“ — tai, kas yra paversta nuodėmėmis. Apaštalas Jonas labai taikliai apibūdino pasaulį: „Visa kas yra pasaulyje yra akių geismas, kūno geismas ir gyvenimo puikybė“. Deja, mes iš šio gyvenimo ir iš šio pasaulio negalime pabėgti, nes esame pašaukti čionai atlikti savo misiją. Gyvenimas yra Dievo dovana net tuomet, kai jis būna sunkus, vos nepakeliamas, kaip tai išrinkta daugelį atvykusiųjų į Ameriką. Mes, tikintieji, turime misiją saugoti visuomenę nuo

sugedimo ir skleisti aplinkui save Kristaus šviesą. Kokiu būdu galime atlikti savo misiją?

Labai svarbus yra mūsų žodis. Kokia buvo galinga sovietinė imperija, bet ją sugriovė ne atominės bombos, bet tiesios žodis. Sovietai, suprasdami žodžio galią, už jiems nepalankų žodį skirdavo didžiausias bausmes — iki 15 metų nelaisvės! Man už tiesios žodį paskyrė tik dešimt metų. Šetono karalystė visada yra statoma ant melo, nes jis pats yra „melagis ir melo tėvas“. Prieš šią karalystę yra vienintelis galingiausias ginklas — tiesios žodis.

Dabartinėje Lietuvoje yra gausu melo. Politikai apgaudinėja paprastus žmones, prieš rinkimus žada aukso kalnus, o vėliau pažadus užmiršta. Melo yra apstu Dekalogo nesilaikantiųjų žmonių tarpusavio santykiuose ir šis melas visuomenę degraduoja. Ypač pavojingas melas žiniasklaidoje. Šiandienėje Lietuvoje labiausiai stokojama ne duonos, bet tiesios ir ant jos statomos bendražmogiškosios moralės.

Tiesios žodis privalo būti geras žodis. Dažnas pasako: „Išdrįsau tiesą į akis“. Tačiau ar šitaip pasakyta tiesios žodis atneš naudą? Išartas žodis

turi žmones vienyti ir nešti taiką, bet jokių būdu žmonių neskaldyti ir nekiršinti. Visai neseniai Lietuvoje išgyvenome, kai vieno aukšto valdžios vyro žodžiai dirbtinai skaldė Lietuvą ir dėl to buvo padaryta jai didelė žala.

Žemės druska ir pasaulio šviesa mes būname visuomet, kai gerai liudijame apie savo tikėjimą, kai mus supantieji žmonės pastebi, jog mūsų gyvenime spindi Jėzaus Kristaus Evangelija. Kaskada vaikystėje sutikau labai gerą kunigą, kurio pavyzdys paskatino ir mane pasirinkti kunigystės kelią. Tikriausiai kiekvienas galėtų patvirtinti, kaip buvo svarbu sutikti žmones, kurie ne tik tikėjo į Dievą, bet sugebėjo tarnauti kitiems. Gyvendamas lageryje, mačiau daug savanaučių žmonių, kurie dėl duonos karnio galėjo padaryti kitiems bet kokią niekšybę, tačiau sutikau ir nuostabių žmonių, kurie, gyvendami varge, sugebėjo viskuo dalintis su stokojančiais.

Kristaus šviesa sklaidžiama aplinkui save visuomet, kai darome gerus darbus ir juos skiriame ne tik patiems mylimiesiems asmenims, bet ir svetimiesiems, net mums priešais. Nebus nuopelno, bet pasitarnausime tik tiems, kurie daro mums gera.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad, gyvenant svietimoje

šalyje, labai svarbu matyti ne tik savuosius, bet ir kitų tautybių žmones. Nepaisant mūsų tautybės, rasės ir kitų skirtumų, mes visi priklausome Visuotinei Bažnyčiai. Visi esame atpirkti Kristaus Krauju, pakrikštyti Kristaus Krikštu ir apdovanoti Šventosios Dvasios dovanomis. Todėl visi turime jaustis esą broliai ir seserys, ir neužsidaryti tik savųjų ratelėje, nes tas ratelis bus savanoriškas geto, kuris neleis mums išsiskleisti tikrais krikščionimis.

Šiandieniniame pasaulyje yra daug tamsos. Ta tamsa yra žmonėse sunykęs nuodėmės suvokimas, išsityrusi riba tarp gerio ir blogio. Tamsa yra moralinis reliatyvizmas, kai atmetamas Dekalogas ir kiekvienas bando susikurti savąją moralę. Lietuvoje dažnai tenka girdėti apie siūlymus žmonių apklausos būdu nustatyti, kas moralu, o kas ne. Tikintis žmogus turi žinoti, kad jei ir visas pasaulis nubalsuotų, jog galima sukčiauti, meluoti ar kitaip nedorai elgtis, dėl to blogis nepavirs geru, o nuodėmė — dorybe.

„Jūs pasaulio šviesa“, — sako Kristus ir ragina, kad visuomet gyventume pagal Dekalogą, kad mūsų žingsniai nušviestų meilės ir tiesos Evangeliją. Šitos Dievo dovanos melskime vieni kitiems.

Pamokslas, pasakytas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje sekmdienį, vasario 6 d.

Palaimintojo J. Matulaičio mirties 78-ųjų metinių minėjimas

Vilniuje

Sausio 26 d. Šv. Kryžiaus namų saleje Marijos vargdienų seserų iniciatyva buvo paminėtos pal. Jurgio Matulaičio mirties 78-osios metinės. Iš pradžių seserys parodė biografinį Jurgio Matulaičio skaidriąją montazą, vaizdus palydėdamos pasakojimu apie palaimintojo gyvenimą. Minėjimo dalyviams atsisiskleidė itin gyvas ir iš tiesų neeilinis vyskupo gyvenimo kelias: nuo skurdžios vaikystės iki studijų garsiuose to meto Europos universitetuose, per skaudžią ganytojišką patirtį Vilniaus vyskupijoje ir Lietuvos bažnytinės provincijos steigimo verpetus, ir nuolatinis visuotinis šventumo skelbimas iki paskutiniųjų žodžių mirties valandą: „Rikiuokitės ir pasišvęskite“. Po to dr. Paulius Subačius kalbėjo apie palaimintojo laisvą draugų Pranciškui Bučiui. „Sakome, kad turime mažai šventųjų, bet nepaisant nesusėdėjusių, net ir tu, kuriuos turime, tarsi neturime“, — pranešimo pradžioje konstatavo prelegentas. Nuo nepriklausomybės pradžios kun. Vaclovas Aliulis ir vargdienų seserys stengėsi užpildyti šią „neturėjimo“ spragą, o dabar kardinolo A. J. Bačkio sprendimu Vilniaus arkivyskupijoje rengiamas projektas, kurio tikslas išleisti 1905–1907 m. rašytus palaimintojo vyskupo laiškus geriausiam savo draugui kun. Bučiui ir Bučio laiškus jam.

Istorikė Genovaitė Gustaitė kalbėjo tema „Asmenybės atspindys nekrologų atgarsiuose“. Prelegentės teigimu, apie vyskupo mirtį visomis kalbomis pasirodžiusiose pranešimuose išryškėjo keletas bendrų akcentų: tai vyskupo gyvenimo ir žodžio atitikimas, visuotinis šventumo skelbimas, herojiškų savybių Vilniaus vyskupavimo laikotarpiu iškilimas. Istorikė atkreipė dėmesį, kad tiek pranešimuose apie mirtį, tiek liu-

dininkų atsiminimuose atspindėjęs liudysys yra itin nuoširdus. „Iškilmingos laidotuvės būtų surengtos kiekvienam Apaštalo Sosto legatui, bet graudulio nesurezišusi“, — pabrėžė istorikė. Laikraštyje „Die jiddische Stimme“ pranešimas apie vysk. Jurgio Matulaičio mirtį buvo įdėtas pirmajame puslapyje. „St. Yla rašė, kad anuomet J. Matulaičio mirties dieną pradėjo gausti visų bažnyčių varpai. Šiomet sausio 27-ąją Vilniaus bažnyčių varpai negaus, — sakė istorikė G. Gustaitė, — bet kaip būtų gera, jei pal. J. Matulaičio varpai sugautų mūsų širdyse“.

Sausio 27 d. vakare Vilniaus pal. Jurgio Matulaičio bažnyčioje buvo švenčiama iškilminga liturgija. Po šv. Mišių tikintieji klausėsi paskaitos apie palaimintojo vyskupo Jurgio gyvenimą ir dvasinumą.

Kardinolas A. J. Bačkas šiais metais paragino Vilniaus arkivyskupijos ir ypač pal. Jurgio Matulaičio bendruomenės narius melstis, kad palaimintasis Vilniaus vyskupas greičiau būtų paskelbtas šventuoju.

Kaunas

Sausio 30 d. pal. J. Matulaičio mirties 78-osios metinės buvo paminėtos Pal. J. Matulaičio vienuolyno koplyčioje po šv. Mišių. Renginį vedė kun. E. Rimavičius pabrėžė, kad palaimintasis Jurgis visą gyvenimą atidavė Dievui tarnaudamas žmonėms. Jo troškimas „norėti būti viskas visiems“ išpildė jo darbuose Kristui ir Lietuvai. Ses. R. Garnevičiūtė pasidailijo įžvalgomis apie palaimintojo paskutinius deves gyvenimo metus, tarnystę Dievui ir Bažnyčiai, parentą jo herbe įrašytu šūkiu — „blogi nugalėti gerumu“, bažnytinę ir visuomeninę veiklą, jo kaip arkivyskupo ir apaštališkojo vizitatoriaus nuopelnus Lietuvai. Ses. R. Garnevičiūtė pasa-

kojimą pagyveno istorine medžiaga — palaimintojo relikvijų perkėlimo vaizdo įrašu, darytu 1987 m. liepos 11 d., paskelbimo palaimintojo iškilmių Marijampolėje išvakarėse. Ses. R. Garnevičiūtė susirinkusiems padovanavo pal. J. Matulaičio paveikslėlius su jo drabužių relikvija ir malda.

Minėjime dalyvavo ir žodį tarė Seimo narys A. Dumčius, mons. K. Senkus. Giedojo koplyčios jaunimo choras.

Marijampolėje

Sausio 27 d. Marijampolės bazilikoje, iškilmingai minint pal. Jurgį Matulaitį, šv. Mišioms vadovavo vysk. Jonas Boruta, SJ. Kartu su juo koncelebravo vyskupai Jonas Ivanauskas, Juozas Matulaitis, Rimantas Norvila, Juozas Preiškas, Juozas Žemaitis, MIC, ir apie dvidešimt kunigų. Per pamokslą Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis prisiminė 1987-aisiais įvykusią palaimintojo beatifikaciją kaip didelę dovana Lietuvai, tada šventusiais Krikšto 600 metų jubiliejų. Po to ganytojas peržvelgė kai kurias mūsų dienų aktualijas, apgailestaudamas, kad dažnai abejingumą moralinėms vertybėms yra bandoma pridengti demokratijos skėčiu. Vyskupas kvietė šeimas bendrai maldai, ragino gyvenimą atnaujinti Jėzuje, Eucharistijoje — tame šaltinyje, kuris gaivino pal. Jurgį ir visus šventuosius. Iškilmės baigėsi tradicine bendra malda palaimintojo koplyčioje, šventiškai papuoštoje degančiomis žvakėmis, geleimis, liudijančiomis tikintųjų pagarbą ir meilę. Jų žvilgsniai krypo į giedrą ir ramų arkivyskupo veidą senoje fotografijoje — tą vaizdą, kuriuo pasibaigė dar pusvalandį prieš šv. Mišias vykusį meditaciją, palydėjusi Jurgio Matulaičio gyvenimo ir minčių takais.

Bažnyčios žinios,
2005 m. Nr. 3Mūsų daržai ir darželiai
Partuola ŽaliamyktisKAIP PAGREITINTI
PAVASARĮ

Klausimas. Skačiau kada, kad nesunku „priversti“ krūmelius ar medžius išskleisti žiedus, jeigu nusikinsime jų šakutes žiemą ir pamerksime. Man nepavyko, nors ir kaip stengiausi. Ką negerai dariau? Ar dar galima būtų iki Velykų turėti medžio žiedų?

Atsakymas. Visų pirma, manau, kad mėginote per anksti. Kai vidury žiemos medžių ir krūmų pumpurai kietai sušalę, pradžiai iš jų žiedus beveik neįmanoma. Dabar labai geras laikas ir tikrai, tik su trupučiu pastangų, Velykoms galite turėti žydinčių medžių ar krūmų šakelių.

Žinoma, nemėginkite išsiuginti kaštanų žiedų. Net alyvos nepasiduoda „priverčiamos“ per anksti žydėti, bet tokių ankstyvų krūmų, kaip forsytija, žydintysis svarainis (flowering quince), karklai; medžiai — vyšnios, slyvos (net ir laukinės), gudobelės, obelys, kriaušės ir daugybė kitų, nesunkiai atskleidžia žiedus ir kambaryje.

Paiškokite krūmų ar medžių šakelių su daug stambių pumpurų — iš jų išsivystys žiedai, o iš mažųjų pumpurėlių — tik lapai. Daugiausia žiedų būna ant naujų atžalų, šakelių galuose. Kerpan ar nupjaujan šakutę (jokiu būdu nelaužiam!), atkreipti dėmesį į medžio ar krūmo formą ir jos nesugadinti. Nupjauti prie pat kamieno, nepalikant barkšoti atsikišusio šakelės galo. Be to, reikia pagalvoti, kaip tas žydintis šakelės sutvarkysime vazoje, kaip jos atrodys. Ne visada „daug“ yra pats geriausias variantas.

Atsinešus nupjautas šakelės į kambarį, visų pirma reikia plaktuku ar koku kietu daiktu suskaldyti patį šakos galą, tuomet jis lengviau įsiurs vandeni. Sudaužius medieną, nedelsiant šakelės panardinti į šiltą vandenį (labai tinka vonia) ir palikti per naktį. Kitą rytą

šakelės pamerkti į kokią indą (net ir kibirą) ir pastatyti vėsioje patalpoje — apie 60–65° F. Laikant šiltesnėje patalpoje, pumpurai greičiau subręsta, bet žiedai bus kone bespalviai, mažesni.

Šviesa šiuo metu dar nereikalinga, tad galima šakelės padėti tamsioje rūsyje ar kitoje patalpoje. Pora kartų per savaitę reikia vandenį pakeisti. Kai pumpurai pastorės, atrodys pasipūtę, jiems reikės šviesos, tik jokių būdu nedėkite ant palangės. Šiuo metu galima šakelės gražiai sudėstyti į vazą ar kitą indą. Dar savaitę ir jos apsipils gražiais žiedais. Pavašaris ateis į namus, nors gamtoje jo dar reikėtų ilgokai palaukti.

Beje, daugelis manome, kad tik žydinčios šakelės vertos pastangų, bet šiuo metų laiku švieži žali lapeliai taip pat suteiktų butui jaukumo, pakeltų nuotaiką. Antra vertus, išsprogusias šakelės galima vazoje derinti su žydinčiomis — puokštė bus gražesnė.

TAUPOKITE SVOGŪNŲ
LUKŠTUS

Velykos — ne už kalnų. Mes visi žinome, kad kiaušinius galima nudažyti svogūnų lukštais, bet kur gauti tų lukštų? Jeigu iki šiol to nepadavėte, laikas pradėti taupyti svogūnų lukštus (tik pačius viršutinius, ruduosius). Kadangi yra svogūnų ir raudonais lukštais, patariama, dažant kiaušinius, šių spalvų nemaišyti. Galima panaudoti raudonų svogūnų lukštus atskirai — dažai nebus labai ryškūs, bet švelniai rausvi.

Jeigu nevertojate daug svogūnų, paprašykite savo pažįstamų, net ir amerikiečių, kad pataupytų svogūnų lukštus (per Velykas jiems padovanokite gražiai rudą margutį, nudažytą svogūnų lukštais). Kartais ir mažesnių parduotuvių savininkai sutinka leisti pasirinkti svogūnų lukštų, tik, žinoma, ne-

nulupant nuo svogūnų, kuriuos
tie lukštai apsaugo nuo gedimo.

ORCHIDĖJOS

Vien tik šių augalų pavadinimas daugeliui primena egzotiškas šalis ir žiedų, spalvų bei formų gausybę. Kiek iš tikrųjų yra orchidėjų rūšių, turbūt niekas negalėtų pasakyti, nes vis dar jų atrandama, o, be to, kasmet išvedamos naujos hibridų veislės. Oficialiai tvirtinama, kad yra apie 35,000 atskirų rūšių, priklausančių per 800 šeimų. Apie 85 proc. orchidėjų savaime auga atogrąžų arba apskritai šiltoje, drėgname klimato. Gausiausia orchidėjų joms yra atogrąžinė Azija, bet nemaug nusileidžia ir Naujoji Gvinėja su maždaug 2,500 rūšių. Tačiau orchidėjų galima rasti kone visose klimato zonose (išskyrus Arktiką ir Antarktiką). Jos auga Šiaurės Amerikoje, Azijoje, Europoje (čia nekalbama apie šiltadaržiuose ar butuose auginamas, bet savaime augančias).

Visos orchidėjos priklauso *Monocotyledons* augalų grupei, kaip ir palmės, lilejos, bromelijos ir kai kurios žolės.

Geriausios orchidėjos auga šiltadaržiuose, kur galima lengvai kontroliuoti drėgmę, šilumą, bet dabar išvesta atsparių rūšių, tinkamų eilinių butų sąlygoms. Daugelis susigundo nuostabiomis orchidėjų žiedais ir rizikuoja jų įsigyti. Orchidėjos žydi ilgai, kartais net mėnesiais, bet po žydėjimo joms reikia poilsio periodo, kad vėl pražydėtų.

Ko reikia, kad orchidėjos augtų ir žydėtų?

Šviesos, drėgmės ir šilumos. Šviesa turi būti ryški, bet ne tiesioginiai saulės spinduliai. Geriausia vazoną padėti truputį toliau nuo lango. Kai orchidėja žydi, galima ją laikyti ant stalo prie sofos, ir ant spintelės toliau nuo lango. Tik peržydėjusiai reikia daugiau

šviesos, kad sukrautų naujus
pumpurus.

Orchidėja Paphiopedilum.

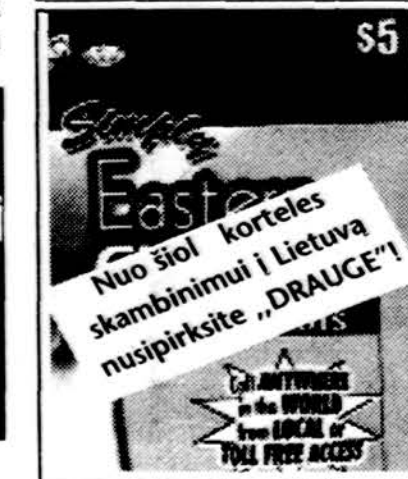
Drėgmė būtina. Galima vazoną su augalu padėti ant lėkštelės, kurios viršus padengtas akmenėliais. Pripylus į lėkštelę vandens, kad apsemtų akmenėlius, ant jų statomas vazoną. Vanduo garuodamas drėkina orą ir padeda augalui augti. Laistyti reikia dažnai (orchidėjos sodinamos ne į žemę, o į smulkiai sukaptą, specialiai tam paruoštą, medžio žievę), kad niekuomet neišdžiūtų. Yra specialios trašos orchidėjomis — jomis pasinaudoti bent sykį per mėnesį, augalą laistant.

Nereikia per daug rūpintis kambario temperatūra — jeigu patogus žmogui, bus gerai ir orchidėjai, tik saugoti nuo skersvėjų, nelaikyti prie karšto oro angų ar radiatorių. Vasarą galima išnešti laukan ir padėti po medžiu ar krūmu (ne saulės atokaitoje). Orchidėjos nepakenčia šalno, tad rudenį būtina jas įnešti į kambarį.

Anksčiau orchidėjomis galėjo džiaugtis tik tam tikra visuomenės dalis, turinti sąlygas ir išteklius, dabar bet kas jas gali sėkmingai auginti.

SIŪLO DARBA

Caregivers jobs
available in WI, Eng, DL,
Exp. required, SS helpful,
pay \$90 and up.
Call 262-657-8044.

Orchidėja Cymbidium.

Penktadienį, kovo 4 dieną Lietuvių dailės muziejuje Lemonte įvyks Veronikos Povilionienės Kauno dainos klubo „Blezinga“ dainų vakaras. Vakaro pradžia — 7 v.v.

Akimirka iš V. Povilionienės ir „Blezingos“ koncerto Čiurlionio galerijoje. Nuotr. J. Kuprio

PASLAUGOS

Pildau TAX
(pajamų mokesčių) formas.
SUVEDU BUHALTERINE APSKAITA
TVARKAU ĮVARIUS
FINANSINIUS REIKALUS.
Gediminas Pranskevičius
3805 N. Seeley
Chicago, IL 60618
Tel. 773.935.0472

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smukaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

„Draugo“
skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

ISNUOMOJA

For Rent
2 bdrm. home
Vicinity 64th & Pulaski.
\$1,000 month.
Call 708-229-1329

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$600-\$640;
2 mieg. — \$680-\$720.
Tel. 630-910-0644, Jana.

VELYKINIAI SIUNTINIAI
DAR NE VĖLU SIŪSTI LĖKTUVU
SIUNČIAME Į LIETUVĄ, LATVIJĄ
ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ IR UKRAINĄ
ATLANTIC
Express Corp.
MŪSŲ ISTAIGOS:
8801 S. 78th Ave. BRIDGEVIEW, IL 60455. Tel: 708-599-9680
Dirbame: Pirm-Penk 8 a.m.-6p.m., Treč-iki 7 p.m., Šešt. nuo 8 a.m.-3 p.m.
2719 W. 71 St. CHICAGO, IL 60629. Tel: 773-434-7919
Dirbame: Pirm-Penk 9 a.m.-5p.m., Šešt-iki 2 p.m.
TEL: 1-800-775-SEND
MŪSŲ ATSTOVAI:
Los Angeles 334 E. Santa Anita, Tel: 818-842-1719, Tel: 818-731-9777
Bravo Coffee 238 Main St. LEMONT, IL 60439. Tel: 630-257-3300
Kafyn Corp. 338 S. Rohlwing Road, PULASKI, IL. Tel: 847-776-7766

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

VATIKANAS

Popiežius Jonas Paulius II pamažu sveiksta po praėjusią savaitę atliktos trachėjos atvėrimo operacijos, jam taikomas reabilitacijos kursas kvėpavimui ir kalbėjimui palengvinti, sakoma pirmadienį paskelbtame Vatikano pranešime. Vatikanas nurodo, kad komplikacijų po tracheotomijos operacijos nebuvo ir kad 84 metų popiežius vėl reguliariai valgo.

TALINAS

Estijos užsienio reikalų ministras Rein Lang pritarė tai politikai, kurią vykdo Latvija, pastaraisiais mėnesiais aiškinama pasaulio visuomenei Baltijos šalių sunkaus istorinio pasirinkimo 1944 m. esmę ir kodėl šiose šalyse Sovietų Sąjunga vadinama okupacine valstybe, o ne išlaisvintoja. R. Lang sakė, kad jam nelabai suprantama, kodėl vienos ar kitos Baltijos šalies politikai laido kandinas pastabas apie savo kaimynus. R. Lang pabrėžė, kad Estijos prezidentas Arnoldi Ruutel turi pats

nuspręsti, ar važiuoti į Maskvą, nes kvietimas atsiųstas jo vardu.

AZIJA

DUŠANBĖ

Tadžikistano liaudies demokratine partija (LDP), vadovaujama prezidento Emomali Rachmonovo, surinko apie 80 proc. rinkėjų balsų per rinkimus į 63 vietų parlamentą, kurio 22 deputatai renkami pagal partijų sąrašus. Pasak rinkimų komisijos, 5 proc. barjerą atstovavimui parlamente taip pat įveikė Komunistų partija ir opozicinė Islamo atgimimo partija: joms atiteko po maždaug 10 proc. balsų. Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacija pavadino rinkimus į Tadžikistano parlamentą neatitinkančiais demokratijos standartų ir pažymėjo, kad juose buvo pažeidimų.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV turi imtis priemonių, kad Rusija nebūtų pakviesta į

išplėtotos pramonės šalių Didžiojo aštuoneto (G-8) susitikimą, protestuojant prieš Maskvos sprendimą sudaryti sandorį su Tehran dėl branduolinio kuro tiekimo į Iraną. Tai pareiškė vienas JAV respublikonų partijos vadovų, senatorius John McCain. Artimiausias aštuoneto susitikimas turi įvykti liepą Škotijoje.

ARTIMIEJI RYTAI

HILLA

110 žmonių žuvo, o dar mažiau 133 buvo sužeisti per automobilįje buvusios bombos sprogimą, kuris pirmadienį nugriauėjo netoli prekybos ir pietus nuo Baghdad esančiame Hilla mieste. Kovotojas mirtininkas automobilį su sprogmenimis detonavo didelėje žmonių minioje, kuri buvo susirinkusi prie vieno vyriausybės pastato. Tarp sprogimo aukų yra nemažai žmonių, kurie įvykio metu apsipirkinėjo anapus kelio esančioje prekyvietėje. Šis sprogimas tapo daugiausiai aukų pareikalavusia ataka nuo pat 2003 m. balandžio.

Išsvajota Amerika

ALBERTAS KANAITS

Motorai užia, lėktuvus pamažu rieda į priekį ir pradeda kilti aukštyn. Jau erdvėje, kur pūkiniai debesys, mėlynas dangus, saulė. Atrodo, kad plūduriuojam, kylame aukštyn, matosi žemė išmarginta spalvomis žalia, raudona, ruda... Dabar neriam tarp debesų — rukas.

Mintys pinasi, girdėti laikrodžio tikėjimas, širdies plakimas. Viskas taip nerealu, netikra. Nežinau, kodėl negaliu išreikšti ką jaučiu? Nėra tam žodžių. Jaudinuos? Galbūt. Nemačiau savo artimų dvilika metų... Pamažu skęstu į miego karalystę... užmiegu.

Triukšmas lėktuve. Atmerkiu akis ir pro langelį matau didingą milžiną — New Yorką, prisėtą dangoraižiais... O, Dieve, jū tiek daug! Lėktuvus leidžiasi ir jau ant žemės. Sustojam.

Oro uostas: minios žmonių, riksmas, juokai, lėktuvų užsis... Muitinė, dokumentų tikrinimas ir galų gale, išėjimas. Akimis klaidžioju, ieškau artimų. Štai pamatau motiną, tėvą, seserį ir jos vyrą. Jau tarp savų, visi verkia, juokiasi, laimingi. Sunku kalbėti, neįmanoma viską papasakoti, visi nori žinoti: kur, kada, kodėl?

Automobilis rieda, skuba į namus. Paskutinė kelionė? Lyg vaikata, benamis ieškau pastovios vietos, ieškau namų, ieškau normalaus gyvenimo. Užtenka traukintis iš vieno krašto į kitą. Čia mano galutinis sprendimas, Odisėja baigta. Taškas.

Daug problemų: anglų kalba, skirtinga aplinka, galimybė dirbti pagal savo specialybę... Esu optimistas, stengiuosi matyti šviesą, kur yra tamsa. Mano gyvenimas likimo rankoj. Tėvai prižiūri sūnų, bet turiu galvoti apie rytoj, apie šeimą.

Mėginu gauti leidimą dirbti medicinos srityje, bet yra sunkenybių: tam tikri specialūs kreditai, anglų kalba, valstybiniai egzaminai. Reikės dar palaikyti, dirbti bent kokią darbą, mokytis anglų kalbos ir tada vėl mėginti.

Gaunu darbą mechanikos dirbtuvė paprastu darbininku. Darbas sunkus, ilgos valandos. Po darbo naktimis studijuojau su viltimi, kad vieną dieną pasieksiu užsibrėžtą tikslą. Dirbu prie grandymo mašinos: 4 pedų ilgio surūdiję gelžgaliai turi būti nuvalyti, nuvalyti ir nudažyti raudona spalva. Grandymo mašina pastatyta lauke ir uždengta stogeliu nuo lietaus ir sniego.

Artėja žiema, lauke šalta, kartais vėjuoja. Negaliu dirbti su pirštėmis, gelžgalys slysta. Sugadinant gelžgalį atskaito nuo algos. Darbas akordinis. Rankos nuo drėgmės, šalčio šąla. Grįžtu namo sušales, pavargęs. Diena darbovietėje, vakarais mokykla, naktimis studijuojau. Sunku, bet jau esu prie to pripratęs.

Gruodžio mėnuo, dar nieko naujo iš žmonos. Ji laukia vizos, aš laukiu jos. Sninga — pirmas sniegas. Žemė apklota baltu patalu, darosi vis šaltiau, „senelis“ šaltis jau praneša ateinančias šventes — Kalėdas. Mieste švenčių nuotaika: muzika, giesmės, krautuvų langai išpuošti, vainikai su mažomis šviesomis žybtuoja ant elektros stulpų, „Salvation Army“ varpeliai skamba, krautuvės pilnos

žmonių.

Laiškas iš Kolumbijos — žmona atvyksta Kūčių vakarą. Ieškau buto. Sunku rasti, nenori nuomoti su vaiku. Visur tas pats atsakymas — nuoma be vaiku.

Randu mažą butą be šilumos, karšto vandens, už kuriuos turėsiu atskirai mokėti. Pradžiai bus gerai. Vieno kambario kėrtėje eglutė papuošta įvairiais blizgučiais, šviesomis — sunaus darbas, keletas baldų, kilimas, kedės, stalas virtuvėje — visas mūsų naujo gyvenimo turtas. Kolumbijoj pradžia buvo labai sunki ir čia ne medus. Nesiskundžiu, nes po lietaus ir vėl bus saulė. Apžvelgiu kambarius: maži, švarūs, jaukus. Mažas „līdzelis“, mažas vietos, bet mums laikinai užteks.

Dienos labai skubiai bėga ir, žiūrėk, už trejetos dienų — Kalėdos. Oras drėgnas, šaltokas, vieną dieną, sninga, kitą lyja... Tikimės snieguotų „baltų Kalėdų“, kokios būdavo Lietuvoje. Rytoj Kalėdos, Nauji metai jau čia pat ir taip be perstojo sukasi gyvenimo ratas. Temsta. Netrukus sesuo, jos vyras ir aš važiuosim į New York oro uostą pasitikti mano žmonos. Automobilis užręgia, jau laikas į New York.

Kelionė ilga, greitkeliai, plentai pilni pamažu riedančių automobilių, autobusų, didelės spūstis. Judam pamažu į priekį. Valanda, dvi valandos, bet dar toli iki oro uosto. Pravažiuojam miestus, miestelius, automobilių spūstis didėja, pradeda snigti ir didelės snaižės krenta, tirpsta, darosi sunku vairuoti, sunku matyti.

New York. Gatvės beveik tuščios, dauguma jau prie Kūčių stalo, dauguma laukia gimstancio Vaikelio. Šv. Kalėdos jau beveik čia pat. Prieš mus White Stone Bridge (tiltas) prikimtas mašinų — tiesus kelias į oro uostą. Susijaudinimas, džiaugsmas maišosi kartu. Tyliu. Lėktuvas iš Kolumbijos po kelių minučių.

Oro uosto laukiamoji salė perpildyta, sunku pajudėti. Triukšmas, bildesys, žmonių kelesys, laukimas atvykstančių, didelė sumaištis. Dar vis laukiam. Ir štai ji — Jule tempia didelį lagaminą, mojuoja rankomis. Susitinkam. Vėl visi kartu. Sunaus džiaugsmas begalinis, jam truko motinos, jos meilės.

Šv. Kalėdas šiandien, po labai ilgo laiko, švėsim susijungus šeimoms. Lauke šalta, sninga ir didelės baltos snaižės primena šv. Kalėdas Lietuvoje. Prisimenu, kai buvau dar vaikas, kaip juodberis su žvangučiais ant kaklo traukia roges ir, išdidžiai pakėlęs galvą, skrieja per pusnis, prisimenu... Tai buvo jau labai seniai, labai seniai.

Praeina Nauji metai, naujas gyvenimo lapas atsiveria su viltimi, kad geresnio rytojaus, geresnių dienų sulauksime. Žmona vakarais mokykloje, sūnus jau antrame skyriuje ir jam anglų kalba lyg igimta — kalba, supranta. Mažas „vyras“ kalba lietuviškai, itališkai, ispaniškai ir dabar mus „moko“ anglų. Ta „baisi“ anglų kalba darosi lengvesnė, pradeda daugiau kalbėti, suprasti. Reikia mokytis, laiko, kantrybės. Žmona baigia su pagyrimu kalbos kursą — pirmoji klasėje. Laikas surasti darbą. Pirmutinis pasiūlymas: valyti draudimo įstaigos raštinės vakarais. Dirbam abu, aš dieną, ji vakarais.

Albertas Kanaitis (priekyje) specifinio svorio laboratorijoje.

DRAUGAS, 2005 m. kovo 1 d., antradienis

5

A + A

Dail. EDVARDAS WALAITIS

Mirė 2005 m. vasario 25 d., sulaukęs garbaus 91 metų amžiaus.

Gimė 1913 m. gegužės 26 d. Bayonne, New Jersey. Gyveno New Buffalo, MI, anksčiau Barrington, IL. Giliame nuliūdime liko: dukra Maria Barrett su vyru Pat; dukra Judy Davis; sūnus Chester Walaitis su žmona Virginia ir marti Terry Walaitis, anukai Patrick, Jory ir Daniel Barrett bei Dawn ir Corey Walaitis. Pusseserės Sr. M. Lucille Želvys, S.S.C., Danutė Walaitis ir Violeta Valaitis; dukterėčia Miglė Tauragytė; bei kiti giminės ir draugai Kanadoje, Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionis buvo a.a. Marcia vyras ir a.a. Onos ir Jono sūnus, a.a. Spencers tėvas ir a.a. Vitas brolis. A.a. Edvardas bus pašarvotas trečiadienį, kovo 2 d. nuo 9 val. r. iki 11:30 val. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont. Religinės apeigos 11:30 val. r. Petkus Lemonto laidojimo namuose, po kurių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

A + A

REGINAI ANKIENEI

mirus, reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą geradarių ANKŲ šeimai, mylimam vyrui ALGIUI, dukroms DANUTEI ir BIRUTEI, anytai ALDONAI ANKIENEI ir kartu liūdime.

Jaunimo Centro Moterų klubas

PADEKA

A + A

LIUDVIKA VITKAUSKAITĖ APANIENĖ

Giminėms, draugams, pažįstamiems nuoširdus aciū Jums už Jūsų gilią užuojautą ir paguodas Liudos staugios mirties atveju. Netekome mylimos žmonos, motinos ir senelės.

Giliam liūdesyje: Vincas Apanius, Arūnas, Vidas Brizgiai su šeimomis

rais. Sunku, bet dirbti reikia. Mano darbovietėje naujas darbininkas, senesnio amžiaus matematikos, mokslų daktaras, bet nemokantis anglų kalbos. Tikisi netrukus jam pažadėto darbo pagal specialybę. Čia jis dirbs valytoju, šlavėju. Darbas nepažemins žmogaus, visi turi dirbti. Kelias sunkus, bet mokslas, profesija duos rezultatą. Gal klystu, bet tai mano ištikimymas ir esu pasiryžęs eiti tuo keliu ir pamažu einu vis į priekį.

Netikėtai sutinku S. C. gerą pažįstamą iš Italijos universiteto laikų, kuris yra didelio dirbtinio šilko fabriko chemijos inžinierius, kur iš medienos gaminami į šilką panašūs siūlai. Fabrikui reikalingi specifinio svorio specialistai. Siūlo darbą, žada padėti. Darbas lengvas, atsakomybės daug. Pirmi trys mėnesiai — apmokymas, po kurio jau į praktiką. Palieku grandymo darbą ir pradėdau naują. Nedaug turiu supratimo apie specifinį svorį, bet mėginu... Pradžią sunkoka, darau klaidas, stengiuosi, bet klysti yra žmoniška. Skaitau, rašau, studijuojau. Klaidos mažėja, supratimas didėja.

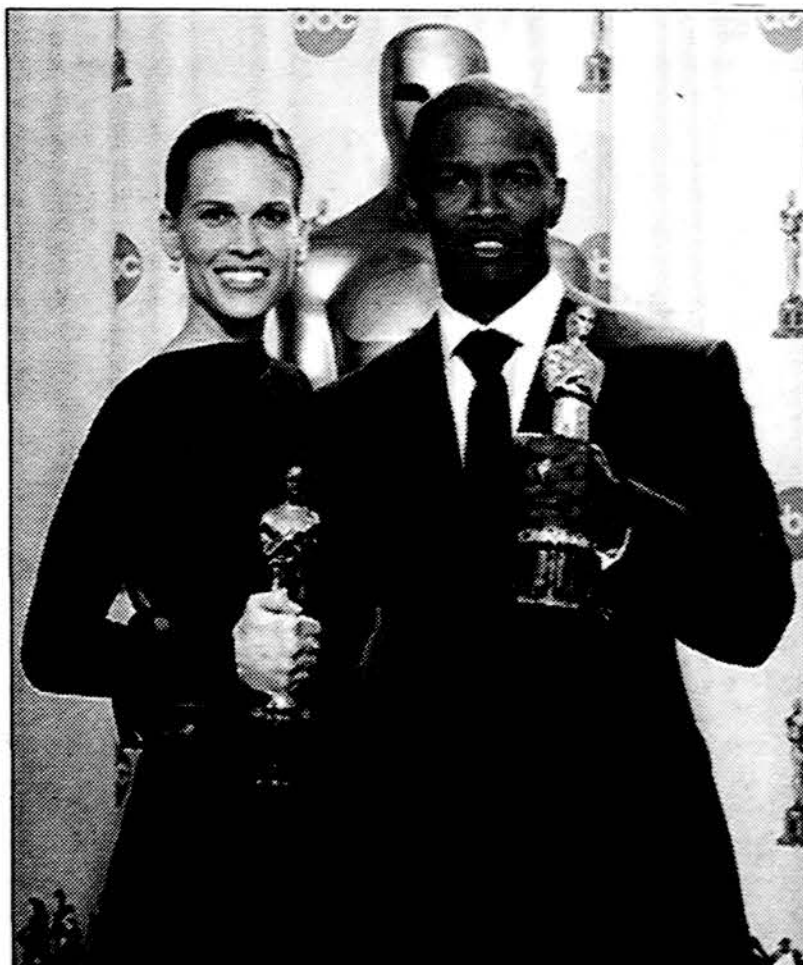
Mediena importuojama iš Kanados dideliais lakštais (atrodo kaip popierius). Jie mirkomi sieros rūgštyje apie 24 valandas iki pavirsta tamsiai rudu skystiu, kuris vamzdžiais teka į didelius talpintuvus, kur filtruojami skysčiai tikrinami laboratorijoj. Keletas filtrato skysčio pavyzdžių tikrinami specifinio svorio laboratorijoj, jei nustatytas svoris yra tinkamas.

mas, rudas skystis dažomas katiluose įvairiomis spalvomis. Kiekvienas katilas — skirtingos spalvos. Nudažytas skystis vamzdžiais teka į patalpą, kur lyg vilna pavirtusi skysti, taip vadinami verpėjai (spinners) ant didelių besisukančių ratų leidžia į džiovinimo mašinas. Po išdžiovinimo procesas baigtas. Patenkintas nauju darbu, naujais draugais. Anglų kalba gerėja, pradėdau rašyti, kalbėti, suprasti. Dar kiek laiko ir vėl mėginsiu grįžti į mediciną. Mėginsiu... Kaip akimirka prabėga metai, skubu į trečius metus. Negaliu sustabdyti laiko, laikas bėga lyg upės vanduo.

Gera žinia: žmona draudimo įstaigai gauna darbą raštinėje. Gimsta duklė. Padėtis keičiasi, reikės didesnio darbo, daugiau patogumų. Aš vis dar galvoju apie mediciną, leidimą praktikuoti, bet... Jau daug laiko kaip nedirbu savo srityje ir kartais galvoju apie naują specialybę. Pasiruošti medicinos egzaminams (gauti leidimą praktikai) reikia daug laiko, reikia pinigų, reikia išlaikyti šeimą... trūksta pinigų. Du mažamečiai vaikai, daug išlaidų, gyventi reikia. Kas daryti?

Metai lyg vėjas skubą vienas po kito, nenoriu gaisinti laiko, nenoriu visą gyvenimą praleisti fabrike. Nusprendžiu studijuoti mechaninės inžinerijos braižybą. Du metai studijų ir gauni diplomą. Baigus studijas valstybė apmoka visas išlaidas. Netoli, užmiesty lėktuvų fabrikas — ten reikalingi braižytojai. Pradėdau siekti naujos profesijos — braižybos.

„Oskarai“: „Million Dollar Baby“ nokautavo „The Aviator“

Geriausieji 2005 m. aktoriai: Hilary Swank ir Jamie Foxx. Reuters nuotr.

Los Angeles, vasario 28 d. („Reuters/AP/BNS“) — Hollywood legendai Clint Eastwood už jo dramą apie bokserį „Million Dollar Baby“ sekmadienį buvo įteikti geriausio režisieriaus ir geriausio filmo kategorijos „Oskarai“ — tai dvigubas smūgis jo pagrindiniam varžovui Martin Scorsese ir „The Aviator“.

Iš viso „Million Dollar Baby“, kuris į lenktynes dėl „Oskarų“ įsitraukė prieš pat pabaigą, atiteko keturi Kino meno ir mokslo akademijos apdovanojimai — Hilary Swank, kuri suvaidino čempionę norinčią tapti boksininke, taip pat atiteko geriausios aktorės apdovanojimas, o 67 metų veteranas Morgan Freeman, kurio herojus filme įtikina C. Eastwood vaidinamą trenerį priimti jauną kovotoją, buvo pripažintas geriausio antrojo plano aktoriumi ir gavo savo pirmą ilgą karjeros „Oskarą“.

Šis jaudinantis filmas apie senstėjusio bokso trenerio ir jo mokinės santykius buvo nominuotas septyniuose kategorijose.

30 mln. JAV dolerių kainavusi „Million Dollar Baby“ garbingiausiose kategorijose įveikė pagrindinį savo varžovą — M. Scorsese „The Aviator“ apie ekscentrišką milijardieriaus Howard Hughes gyvenimą.

Jeigu geriausio režisieriaus kategorijoje būtų laimėjęs 62 metų M. Scorsese, šis apdovanojimas būtų tik pirmasis „Oskaras“ kūrėjui, kuris yra pastatęs tokius Amerikos klasika tapusius filmus kaip „Raging Bull“ ir „Taxi Driver“. Tačiau M. Scorsese, kuris „Oskarams“ buvo nominuotas iš viso penkis kartus, vėl liko tuščiomis rankomis.

Išspūdingasis „The Aviator“, kuris atsiėjo 110 mln. dolerių, gavo tik vieną svarbų „Oskarą“ — geriausios antrojo plano aktorės apdovanojimas atiteko kinų legendai Katharine Hepburn suvaidinusiai australi Cate Blanchett. Šiai juostai taip pat atiteko keturi „techniniai“ „Oskarai“.

Geriausiu aktoriumi buvo pripažintas Jamie Foxx, biografijėje juostoje „Ray“ suvaidinęs džiazo legendą Ray Charles. Tai tik antras kartas per 77 metus, kai Akademiniai tais pačiais metais du aktorijų kategorijų „Oskarų“ skyrė juodaodžiams amerikiečiams.

J. Foxx nurūgė ne bet kokius varžovus — H. Hughes suvaidinusi Leonardo DiCaprio, Johnny Depp, nominuotą už darbą filme „Finding Neverland“ C. Eastwood ir Don Cheadle iš „Hotel Rwanda“.

Labiausiai jaudinanti vakaro akimirka buvo ta, kai J. Foxx kalbėjo apie jį užauginusią savo motiną. Kai aktorius pasakė, jog ji buvo pirmoji jo vaidybos mokytoja, jo akyse tvenkėsi ašaros.

„Ji sakydavo man: 'Stovėk tiesiai, atlošk pečius, vaidink, lyg kažką suprastum'. Kai vaidindavau kaip kvailys, ji man suduodavo“, sakė J. Foxx ir pridūrė, kad kartais pasikalba su ja sapnuose. „Nekantrauju ši vakarą eiti miegoti, nes mes turim apie daug ką pasikalbėti“, sakė jis.

Vienas netikėtumų buvo geriausios originalios dainos „Oskaras“, atitekęs kūriniui ispanų kalba „Al Otro Lado Del Rio“, skambančiam filme „The Motorcycle Diaries“ pagal jauną revoliucionierių Che Guevara dienoraščių.

Prieš „Oskarų“ įteikimo ceremoniją ja dešimties milijonų žiūrovų visame pasaulyje transliuojančios ABC darbuotojai nerimavo dėl to, ką būdamas ant scenos gali pasakyti jos vedėjas, aštraliūzius komikas Chris Rock, todėl nusprendė transliaciją rodyti vėluodami penkiomis sekundėmis.

Ch. Rock garseja savo šiurkščia kalba bei humoru rasinėmis temomis, todėl ABC vadovai nuogastavo, kad po pernykščio skandalo, kai amerikietiškojo futbolo finalo „Super Bowl“ transliacijos metu šmeikštelėjo nuoga Janet Jackson krūtis, ir jiems gali būti paskirta bauda už nepadorumą transliacijos metu.

Ch. Rock pateisino savo reputaciją, tačiau transliacijos vėlavimas, regis, nebuvo būtinas. Vis dėlto, nors ir nepasakęs nieko nešvankaus, Ch. Rock savo įžanginėje kalboje nepraleido progos pakritikuoti prezidentą George W. Bush.

„Nelengva vėl laimėti rinkimus, kai ištisus metus visuose kino teatruose rodoma, kaip prastai prezidentas atlieka darbą (turimas galvoje režisieriaus Michael Moore dokumentinis filmas „Fahrenheit 9/11“ — red.),“ šaipėsi Ch. Rock.

„Tarkime, kad 'Gap' darbuotojas išgrobsto pardutuvės biudžeto perteklių, pradeda karą prieš 'Banana Republic' ir sužino, kad tokių kelnų, dėl kurių pradėtas karas, 'Banana Republic' neparduoda. Juk būtų kokios nors pasekmės, retoriškai klausė komikas.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

JAV LB KULTŪROS TARYBA yra nuosirdžiai dėkinga už aukas, ruošiant leidinį „Lietuvių židinių pėdsakai Amerikoje“. 125 dol. aukoją Alfonso ir Yolanda Kereliai ir po 100 dol. Sigitas ir Janina Miknačiai, o Julija Dantienė pridėjo šimtinę prie ankstesnių aukų 200 dol. Aukus prašome siųsti: Lithuanian American Community, Inc., 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154. Aukos nurašomos nuo fed. mokesčių.

PENKTADIENI, KOVO 4 D., 7 V.V. Lietuvių dailės muziejus, Lemonte, vyks žymios dailininkės iš Lietuvos Veronikos Povilionienės ir jos ansamblio „Blezinga“ koncertas.

VERBŲ KŪRIMO PAMOKA vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje kovo 6 d., sekmadienį, nuo 1 v.p.p. Verbas kurti mokins dailininkės Virginija Morrison ir Rasa Ibišienė. Atsineškite žirkles, džiointų augalų ir gelių, kurių galima įsigyti Hobby Lobby parduotuvėje. Pamokos dalyviai gaus medinę lazdelę, kuri yra verbos pagrindas ir keletą džiointų augalų. Registracija telefonu: 773-582-6500.

„ŽIDINIO“ PAMALDOS, ŠV. MIŠIOS IR ROŽINIS vyks pal. Jurgio Matulaučio misijoje šeštadienį, kovo 5 d., 8 v.r. Tai pirmos tokios pamaldos šiais metais ir jos vyks kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį tuo patiu metu ir toje patioje vietoje. Visus nuosirdžiai kviečiame.

KOVO 6 D., SEKMADIENI, Lemonto apylinkės LB valdyba, 12 v.p.p., kviečia į visuotinį metinį Lemonto apylinkės narių susirinkimą, PLC didžiojoje saleje. Išgirsite apie valdybos atliktus darbus, bus pateikta bendra metinė ataskaita, bus renkama nauja valdyba ir klausimų bei pasiūlymų svarstymai. Bažnyčios vestibulyje yra padėta Lemonto LB dėžė, į kurią galima įmesti savo pasiūlymus ir klausimus. Prašome tuo pasinaudoti.

SEKMADIENI, KOVO 6 D., PLC, Lemonte, įvyks metinė lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija. Tema: Lietuvos etnokultūra. Pagrindinė programos dalį atliks Veronika Povilionienė su etnografiniu ansambliu „Blezinga“ iš Vilniaus. Bus mokytojų ir svečių bendri pokalbiai, liaudies dainos ir rateliai, parodomosios pamokos. V. Povilionienė, daly-

vavusi mokytojų kursuose 2004 m. vasarą Dainavoje, sutiko pakartotinai atvažiuoti į Čikagą pravesti mokytojų seminarus. Kovo 6 d. Pal. Jurgio Matulaučio misijoje, 9 v.r. šv. Mišios, programa PLC Bočių menėje 10 v.r. Programa vyks iki 3 v.p.p. Kvietiami lituanistinių mokyklų mokytojai gausiai dalyvauti. Jei turite klausimų, prašome rašyti Marytei Sandanavičiūtei-Newsom: marytens@hotmail.com.

VILNIAUS UNIVERSITETO STUDENTŲ KAIMO KAPELA „JAUNIMĖLIS“ atvyksta į Čikagą. Jaunas ir įdomus kolektyvas koncertuos Jaunimo centre kovo 13 d., sekmadienį, 3 v.p.p. Koncertą rengia „Draugo“ dienraštis. Atvykę į koncertą turėsite progos pasidžiaugti talentingu Lietuvos jaunimu ir tuo pačiu paremsite seniausią lietuvišką dienraštį.

JAMŽINKIME LIETUVIŲ IŠEIVIJOŠ TURTĄ! JAV LB Kultūros taryba imasi darbo įamžinti tai, kas buvo pastatyta, nupirka, įkurta lietuvių imigrantų pastangomis, išleidžiant knygą „Lietuvių židinių pėdsakai JAV“. Jau trejus metus renkama informacija ir nuotraukos. Knyga redaguojama Lietuvoje (red. Audronė Škiudaitė). Ji bus užbaigta šiais metais. JAV LB Kultūros taryba prašo finansinės paramos šiam istoriniam projektui užbaigti. Visi aukotojai – parapijos, LB apylinkės ir pavieniai asmenys – bus įrašyti į knygą. Aukus prašome siųsti: Lithuanian American Community, Inc., 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154.

SKELBIMAI

•PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA! Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (ist. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklaidę gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokitės lietuviškai 708-386-0556. Taisykite šiandien su LITCOM! Dėmesio! Įkainiai galioja tik naujiems klientams!

„Draugo“ skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

DRAUGO METINIS KONCERTAS 2005 m. kovo 13 d., 3:00 val p.p. Jaunimo Centre
Vilniaus universiteto studentų kaimo kapela

JAUNIMĖLIS

bilietai: DRAUGE 4545 W. 63rd Street, Chicago
Sekyčioje: 2711 W. 71st Street, Chicago Info: 773-585-9500

DAUGIAU NEGU DU DEŠIMTMEČIAI ATIDUOTI LIETUVIŲ FONDUI

Pokalbis su jo ilgamete reikalų vedėja, administratore Ale Razmiene

Čikagoje daug kas pažįsta ilgametę (nuo 1982 metų) didžiausios lietuvių finansinės, ne pelno siekiančios institucijos – Lietuvių fondo darbuotoją **Alę Razmienę**, prieš tai žinomą Steponavičienės – Stephens pavarde.

Ji yra buvusi vieno iš žymiausių Amerikoje gimusių lietuvių muzikų Kazio Steponavičiaus – Stephens (jo šimtosios gimimo metinės buvo 2005 m. vasario 14 dieną), o dabar lietuvių fondo vieno iš pradininkų – dr. Antano Razmos žmona.

Alė yra gimusi Suvalkų Kalvarijoje, Marijampolės apskrityje. Gyveno Trakeliuose, Naujamiesčio valstijoje, Panevėžio apskrityje. 1944 metais kartu su tėvais pasitraukė į Vakarus, bėgdami nuo sovietinės armijos. 1949 metais atvyko į Čikagą: čia studijavo psichologiją Illinois universitete Čikagoje.

Tokie trumpai jos biografiniai duomenys. Apie savo veiklą Alė Razmienė ilgai nenorėjo kalbėti, manydama, kad nėra tokia svarbi, jog reiktų apie save pasakoti. Tik po ilgesnių įkalbinėjimų ji sutiko atsakyti į mūsų klausimus.

— Gal galite trumpai papasakoti apie savo visuomeninę veiklą, kuomet dar buvote žinoma Antanaitytės ir Steponavičienės – Stephens pavardėmis?

— Esu nuo mažų dienų skautė. Ištekėjusi už muziko Kazio Steponavičiaus mėginu, kiek sugebėjau, jam talkinti ruošiant koncertus, statant operas, daugiausiai darbavau už scenos. Mūsų dukrelei Ramonai pradėjus lankyti Montessori mokyklėlę, įsijungiau į tėvų komitetą. Jai pradėjus skautauti, grįžau į jaunystėje pamiltą skautišką veiklą, talkindama Aušros Vartų tunte bei stovyklose. Vyriai mirus, pradėjau jungtis į tų institucijų veiklą, kurios buvo artimai surištos su dukros gyvenimu. Jai lankant Kristijono Donelaičio lituanistinę mokyklą Čikagoje, įsijungiau į

šios mokyklos tėvų komitetą, kuriam teko pirmininkauti. Taip pat buvau Pedagoginio Lituanistikos instituto ir Lituanistikos Tyrimo ir studijų centro išdininke ir Lietuvių jaunimo centro valdyboje sekretorė. Galbūt daugiausiai darbo pareikalavo išdininės pareigos 1991 m. lietuvių Muzikos šventės vykdomajame komitete.

— Kada plačiau įsijungėte į Lietuvių fondo darbuotojų gretas ir kas jus paskatino tai daryti?

— Tapus našle su mažamete dukrele reikėjo ieškoti, kaip užsidirbti pragyvenimui. Padirbėjusi su prof. dr. Jonu Račkausku jo vadovaujamoje amerikiečių mokyklų programose, išgijau šiek tiek pasitikėjimo savo ankstesnį išgytais raštinės gabumais ir dr. Račkauskui, tuometiniam Lietuvių fondo tarybos nariui, pasiūlius, susitikau su tuometiniu valdybos pirm. Viktoru Naudžiumi bei tarybos pirm. Stasiu Baru ir buvau pasamdyta LF darbuotoja. Tuomet LF raštinė buvo „Margučio“ patalpose, Marquett Parke, bet neužilgo persikėlė į Morkūnų spaustuve Gage Parko apylinkėje. Po keleto mėnesių perėmiau iš Kazio Barzduko LF reikalų vedėjos pareigas (administracijos pozicijos ar titulo nebuvo). Perėmiau keturias kitas pareigas – tarybos, valdybos, korespondencijos ir protokolų sekretorės, kurias iki tol ejo keturi vyrai (kurie už tai gaudavo atlyginimą). Lietuvių fondo bylos, knygos, kartoteka ir pan. buvo nepaprastai tvarkingai ir skrupulingai vedamos, tačiau jau buvo prasidėjęs kompiuterių amžius ir teko daugeli LF darbų modernizuoti, kompiuterizuoti – kas turi būti nuolat ir dabar daroma. Man atėjus į LF 1982 metais, LF sukaupęs kapitalas buvo ką tik peržengęs 2 mln. dol. Išskyrus po samdomą vieną studentą vasaros metu, raštinėje dirbau vienas su augančiu kapitalu ir didėjančiu narių skaičiumi dideji ir darbai. Tekdavo gan dažnai padirbti po 10 – 12 ar daugiau valandų per dieną.

Nors fondas viršvalandžių nemokėjo ir būčiau galėjusi gauti darbą už didesnę atlyginimą, tačiau buvau sužavėta LF vadovybės pasiaukojimu ir pasišventimu. Aukojau ir nemažai savo laisvalaikio valandų, eidama korporacijos sekretorės pareigas, dalyvaudama tarybos, komisijų bei valdybos posėdžiuose ir rašydama jų protokolus.

— Per dvidešimt metų, praleistų Lietuvių fonde, turėjote galimybę plačiai pažinti šios finansinės institucijos veiklą – jos narius, nuveiktus darbus, problemas ir pan. Gal galėtumėte ką nors svarbesnio iš tos praeities papasakoti?

— Per du dešimtmečius daug kas pasikeitė. Kol Lietuvių fondo raštinė buvo Čikagoje, kartais net pora kartų per savaitę tekdavo nuvažiuoti į kai kurio nario namus paimti fondui auką, kartais net „grynais“. Tokie asmenys dažnai sunkiai išeidavo iš namų, tad juos lankant buvo įdomu ir miela su jais pasikalbėti, tačiau už praleistą laiką tekdavo padirbti vakare. LF raštinė persikėlus į Lemontą, turbūt vienintelis toks aukotojas buvo pėl. Prunks, kurį aplankius kiekvieną kartą parveždavau bent 10,000 dol. čekį fondui. Kartais telefoniniai pasikalbėjimai tęsdavosi ilgokai, bet jaučiau pasitenkinimą, kad žmonės laiko LF tarsi šeimos nariu, su kuriuo, per mane, dalindavosi savo rūpesčiais ir kartais vienatvę. Buvo momentų, kuomet atplėšus laišką ji skaičiau du ar tris kartus, kad įsitikčiau, jog teisingai matau, kuomet atėdavo pranešimas, jog koks nors asmuo, kartais net nebuvęs LF nariu, paliko fondui stambią sumą. Buvo taip pat sunkiai tikėtinų momentų, kuomet buvau tikra, kad taip negali būti, pvz., jaunuolis, paskambinęs ir paprašęs stipendijai anketos, paklausęs, kokios didžiausios sumos gali tikėtis. Kai jam pasakiau skiramą stipendijų vidurkį, atsakė, kad su tokia suma galiu eiti „š“ (tokie buvo du).

Ale Razmienė ir Arvydas Tamulis.

— Koks buvo jūsų darbo Lietuvių fonde maloniausias momentas ir kas jus liūdinausiai per tą laiką nuteikė?

— Maloniausias momentas buvo šeimos sukurimas su Lietuvių fondo steigėju dr. A. Razma.

(Apie liūdinausius atvejus pašnekovė buvo linkusi nutylėti, tarsi jų visai nebuvo. Tik mums prispyrus ji sutiko trumpai pareikšti, kad širdį kartais spausdavo kai kurių tautiečių nepagrįsti asmeninio pobūdžio priekaištai jai patiai, kitiems šeimos nariams ar Lietuvių fondo organizacijai. — E.Š.)

— Žinome, kad dabar Lietuvių bendruomenės vadovybės eilėse reiškiasi jūsų dukra Ramona Stephen — Žemaitienė, kuri jau augina savo mažametį sūnelį. Taigi, kaip atrodo, jūsų šeimos nariai dar ilgai gali atstovauti Lietuvių fondą, o gal net būti šios organizacijos vadovybės tarpe?

— Už dukrą Ramoną ir jos ateities planus negaliu kalbėti. Praeitį gavusi Lietuvių fondo stipendijas, ypač tarpininkaujant Petriui Viščiui iš jo įsteigto stipendijų fondo, ji jau teikė fondui didelį dėkingumą ir

pradėjo dirbti valdyboje, vėliau buvo išrinkta į tarybą, kurioje dirba iki šiol. Jos sūnelis Aurelijus yra jauniausias Lietuvių fondo narys. Taip pat nariais yra kiti penki anūkai: Alex, Andrius, Gabrielė, Emilija ir Lana Razmos. Tėvai dažnai dirba organizacijose, kurioms jų vaikai priklauso, o vaikai paseka tėvų ar senelių pėdsakais. Tad reikia tikėti, kad ir iš šio jaunimo tarpo atsiras Lietuvių fondo darbuotojų, o gal ir vadovų.

— Paskutinis klausimas: kokia LF ateitis? Jei ne paslaptis — kokie jūsų pačių asmeniniai planai?

— Tikiuosi, kad fondas ir toliau augs, nes lietuvių darbai, kuriems reikalingas finansinis užnugaris, nemažėja ir manau, kad Lietuva toje srityje dar daug dešimtmečių negalės padėti. Asmeniškai norisi skirti daugiau laiko šeimos reikalams, ypač anūkams. Taip pat tikiuosi rasti daugiau laiko mano ir Antano mėgstamiausiam užsiėmimui — skaitymui, o gal bus galimybių aplankyti Lietuvą ir bendrai pakeliauti.

Dėkojame A. Razmienei už atsakymus ir linkime jai geros sėkmės ateityje.

Ed. Šulaitis

Pianistas R. Vingras lankėsi LTSC

Pianistą Rimantą Vingrą teko sutikti praėjusią vasarą „Dainavos“ stovykloje, kur jis pravedė gražų atsisveikinimo vakarą — koncertą. Praėjusių metų pabaigoje iš Cincinnati muzikos kolegijos — konservatorijos į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą atvyko Rimantas Vingras, kuris visą laiką praleido Žilėviciaus — Kreivėno muzikologijos archyve, tyrinėdamas muziko Vytauto Bacevičiaus muzikinį palikimą. Pianisto planuose — muz. V. Bacevičiaus 100-ųjų gimimo metinių proga paruošti koncertų ciklą ir atlikti Lietuvoje bei kitose Europos, JAV miestuose.

Rimantas Vingras gimė Šiauliuose, baigęs M. K. Čiurlionio meno mokyklą, studijavo Maskvos valstybinėje Čaikovskio vardo konservatorijoje, įgydamas pianisto, akompaniato-

riaus ir fortepijono specialybės profesoriaus vardą. Nuo 1996 metų dirba Šiaulių muzikos konservatorijoje. Solinius fortepijono koncertus yra surengęs Cincinnati, OH, Čikagoje, IL, Omaha, NE, su simfoniniu orkestru yra koncertavęs Šveicarijoje, Vokietijoje, Rusijoje ir Lietuvoje, dalyvavęs JAV, Europos muzikos festivaliuose, pelnęs aukštas vietas.

Pianistas Rimantas Vingras, ne pirmas išėmijoj domis išymaus kompozitoriaus pianisto, muzikos kritiko kūrybinio palikimo. Žilėviciaus — Kreivėno archyvą taip pat aplankė pianistas doktorantas iš garsiausios pasaulyje Juilliar muzikos konservatorijos New York, Gabrieliūs Alekna, kuris taip pat domėjosi muziku V. Bacevičiumi, jo gyvenimu, kūryba, rinko medžiagą monografi-

jai. Kartu su doktorantu dirbo muzikologė Loretta Venclauskienė, jau seniau rinkusi ir tvarkiusi kompozitoriaus archyvinę medžiagą, ir 2004 metų pavasarį papildžiusi fondą naujomis dokumentų kopijomis iš Lietuvos archyvų. Žilėviciaus — Kreivėno archyve yra sukaupta gana daug ir įvairios ikonografinės medžiagos apie kompozitorių, muziką, pianistą Vytautą Bacevičių.

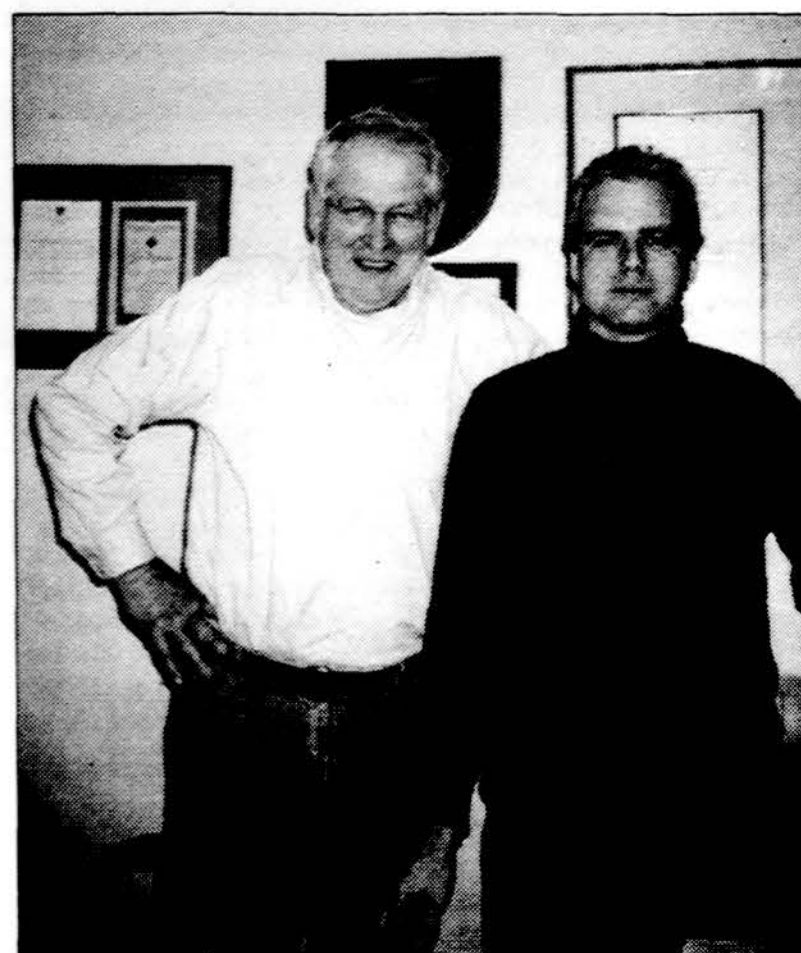
Kompozitorius, pianistas, muzikas Vytautas Bacevičius gimė 1905.09.9. Lodzėje, Lenkijoje, mirė 1970.01.15 New York. Baigė muzikos konservatoriją Lodzėje, kaip pianistas koncertavo įvairiuose Europos miestuose, surengė daugiau kaip 300 solinių koncertų. 1926—1927 metais studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fakultete,

1927—1928 m. Paryžiaus universitete, 1928 metais baigė Rusų konservatoriją Paryžiuje, grįžęs į Lietuvą dėstė Kauno muzikos mokykloje, po to Kauno konservatorijoje. 1933 m. redagavo ir leido žurnalą „Muzika ir teatras“. 1938 m. buvo tarptautinio pianistų konkurso Briuselyje žiuri narys. Dalyvavo Londono, Varšuvos muzikos festivaliuose, 1939—1940 metais koncertavo Pietų Amerikoje, nuo 1940 m. gyveno JAV, New York. 1942—1948 metais buvo New York, Brooklyn konservatorijos profesorius. Sukūrė operą „Vaidilutė“ ir baletus „Auštant“, „Šokio sukuryje“, 6 simfonijas, 4 koncertus fortepijonui ir orkestrui, koncertą smuikui ir orkestrui, 4 styginių kvartetus ir daug kitų kūrinių. Užsienyje propagavo lietuvių kompozitorių kūrybą. Lietuvos ir kitų

šalių spaudoje skelbė straipsnius ir recenzijas apie lietuvių muziką ir kitas meno šakas. Taigi muz. V. Bacevičius tikrai nusipelnęs lietuvių muzikai ir kultūrai žmogus ir visai ne nuostabu, kad tiek muzikų, atlikėjų ir muzikologų domisi juo ir jo atliktais darbais.

Tikiuosi, kad remiantis gausia Žilėviciaus — Kreivėno muzikologijos archyve sukaupta medžiaga, pavyks ir pianistui Rimantui Vingrui ir muzikologui Gabrieliui Aleknei bei mūsų bendradarbiui Loretai Venclauskienei paruošti išsamius darbus apie žymų kompozitorių ir lietuviškos muzikos populiarintoją Vytautą Bacevičių, kurio 100-ąsias gimimo metines minėsime šiais metais.

Skirmantė Miglinienė
LTSC archyvų direktorė

Prof. dr. J. Račkauskas ir R. Vingras.